

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

Možnosti ovlivňování účetních dat a informací z hlediska managementu

Vypracovala: Bc. Linda Steinbachová
Vedoucí práce: doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

České Budějovice 2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Linda STEINBACHOVÁ**
Osobní číslo: **E15680**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Možnosti ovlivňování účetních dat a informací z hlediska managementu**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Jednou z úloh managementu podniku je řízení podniku na základě objektivních dat a informací. Předpokládá se tedy základní informovanost o účetnictví a jeho vazbách, souvislostech. Ta může sloužit zároveň i ke zpětnému ovlivňování těchto dat. Na základě materiálů určených pro výuku managementu bude provedena analýza momentů, kdy se nabízí vyšší riziko informačního šumu, entropie. V těchto případech bude použita variantní datová báze v intencích zachování platné legislativy, ale jiné použitelné metody. Práce bude zpracována v rámci projektu GAJU 149/2014/S.

Rámcová osnova:

1. Studium učebních textů a odborné literatury k managementu.
 2. Analýza vybraných materiálů k dalšímu využití.
 3. Vyznačení momentů rizikových pro možné cílené úpravy dat managementem.
 4. Použití dvou variant: maximalizace a minimalizace výsledku hospodaření a současné posouzení vlivu na majetkovou podstatu podniku, základních ukazatelů finanční analýzy.
- Pozn.: Jako pracovní materiál budou využity výkazy konkrétní společnosti.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **50-60**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Dvořáček, J., Klečka J. (2014). *Due diligent.* Praha: Wolters Kluwer.

ICAC. *Knowing your risks: Accounts management.* Dostupné z: <http://www.icac.nsw.gov.au/preventing-corruption/knowning-your-risks/accounts-management/4910>.

Kobík, J., Kohoutková, A. (2014). *Oblíbené omyly daňových subjektů a správců daně a jejich možná řešení.* Praha: Wolters Kluwer.

Marinič, P. (2014). *Hodnotový management ve finančním řízení.* Praha: Wolters Kluwer.

Molín, J., Králíček, V. (2014). *Vnější a vnitřní kontrola z pohledu managementu.* Praha: Wolters Kluwer.

Pilařová, I., Pilátová, J. (2014). *Účetní závěrka, základ daně, finanční analýza.* Praha: Vox.

Šoljaková, L. (2009). *Strategicky zaměřené účetnictví.* Praha: Management Press.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: **3. března 2015**

Termín odevzdání diplomové práce: **15. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (8)
370 05 České Budějovice
IČ 600 76 658, DIČ CZ60076658

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 3. 2018

.....

Bc. Linda Steinbachová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování paní doc. Ing. Jindřišce Kouřilové, CSc., za odborné rady, cenné připomínky a metodické vedení při zpracování mé diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	3
Literární rešerše.....	4
1 Účetní a finanční vykazování.....	4
1.1 Cíle finančního vykazování.....	4
1.2 Vykazování a ekonomické prostředí.....	6
1.3 Vykazování a struktura	7
1.4 Vykazování a plánování.....	8
2 Kreativní účetnictví.....	10
2.1 Důvody vedoucí ke kreativnímu účetnictví	12
2.2 Boj proti kreativnímu účetnictví	13
2.3 Zmanipulované výkazy	14
3 Účetní výkazy.....	16
3.1 Vliv nové legislativy od roku 2016.....	16
3.2 Zveřejňování údajů.....	17
3.3 Uživatelé výkazů.....	20
3.4 Vypovídající schopnost výkazů	23
4 Finanční analýza.....	26
4.1 Poměrové ukazatele finanční analýzy.....	26
4.1.1 Ukazatele likvidity	26
4.1.2 Ukazatele zadluženosti.....	27
4.1.3 Ukazatele aktivity.....	28
4.1.4 Ukazatele rentability	29
4.1.5 Zhodnocení ukazatelů finanční analýzy.....	29
5 Řízení ve finanční tísní.....	31
5.1 Zánik podniku a jeho finanční vypořádání.....	31

5.2 Konkurz a vyrovnání.....	32
6 Představení společnosti Louis a.s.....	34
6.1 Služby společnosti.....	34
7 Analýza stavu společnosti v letech 2008-2015	37
7.1 Analýza likvidity.....	42
7.2 Ukazatelé zadluženosti.....	45
7.3 Ukazatele aktivity.....	47
7.4 Ukazatele rentability	49
8 Využití technik kreativního účetnictví.....	52
8.1 Kapitalizace úroků z úvěru.....	52
8.2 Zkreslení nákladů za pohonné hmoty	52
8.3 Faktura za služby v příštím období	53
8.4 Vystavení fiktivní faktury	53
8.5 Shrnutí pohybů na účtech.....	54
8.6 Promítnutí změn do výkazu Rozvaha	55
8.7 Promítnutí změn do výkazu Výkaz zisku a ztrát.....	57
8.8 Promítnutí změn do výkazu Rozvaha	58
8.9 Promítnutí změn do výkazu Výkaz zisku a ztrát.....	60
9 Závěr	61
Seznam literatury	64
Seznam tabulek	66
Seznam obrázků	66
Summary	67
Keywords	67

Úvod

„Výraz podnikatel [entrepreneur] pochází z francouzštiny a ve svém původním středověkém významu znamenal prostředník či zprostředkovatel. Byl to výraz, který odpovídal realitě, podnikatel tehdejší doby se podílel na zprostředkování zejména obchodů. Postupem času k obchodním aktivitám přibýlo zprostředkování dodávek pro vládu. Již v 18. století bylo zřejmé, že s tímto typem podnikání je spojeno riziko, a podnikatel se oddělil od rentiéra. Zatímco rentiér poskytuje kapitál za určitou cenu (rentu, úrok), podnikatel je osoba, která realizuje určitý projekt a nese riziko jeho úspěchu nebo neúspěchu. Úspěch podnikání je tak do značné míry vázán na schopnost podnikatele.“ (Veber, 2008, p. 15)

Podíváme-li se na výraz podnikatel v dnešní době, existuje mnoho publikací, které pohlíží na tento výraz z mnoha stran a úhlů. Jeho interpretace lze vzít z ekonomického pojetí, psychologického pojetí, sociologického pojetí i z právního pojetí. Když to shrneme, lze konstatovat, že podnikatel zapojí své ekonomické zdroje a své aktivity tak, aby zvýšil jejich hodnotu, přitom musí být motivován potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, něco si splnit. Měl by cílit na blahobyt pro všechny zúčastněné, hledat cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářet pracovní možnosti, zároveň musí činnost provádět soustavně vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost za účelem dosažení zisku. K tomu potřebuje výkonný management.

Jako základní cíl podnikání by mělo být dosažení maximálního zisku a zajištění rozvoje podniku. Nicméně je třeba zdůraznit, že existují i další, méně viditelné cíle, např. dosažení osobního prospěchu či dokonce likvidace firmy.

Za standardních podmínek management potřebuje k řízení podniku kvalitní účetní výkazy. Jejich ovlivňování zejména prostřednictvím pozměňování metod, dat, jejich vstupů, ale i způsobů zpracování a interpretace mohou být jak činem samotného managementu, tak i jiného subjektu s úmyslem management poškodit. Předpokládáme, že první jev je častější, a je třeba mu věnovat pozornost.

Cílem předložené diplomové práce je řízení podniku v podmínkách využití kreativního účetnictví. Předpokládá se tedy základní informovanost o účetnictví a jeho vazbách, souvislostech. To může sloužit zároveň i ke zpětnému ovlivňování těchto dat. Na základě materiálů určených pro výuku managementu bude provedena analýza momentů, kdy se nabízí vyšší riziko informačního šumu, entropie.

Literární rešerše

1 Účetní a finanční vykazování

Vykazování je oblast, která je součástí soustavy podnikového řízení. Je úzce spojena s účetnictvím a finančním řízením podniku. Propojuje tyto dva nástroje podnikového řízení, jejichž význam v tržní ekonomice vystupuje výrazně do popředí. Jejich vzájemný vztah je charakterizován tak, že účetnictví poskytuje data a informace pro finanční vykazování prostřednictvím základních finančních výkazů: Rozvahy, Výkazu zisků a ztrát a Přehledu o peněžních tocích (cash-flow). Tyto výkazy jsou sestaveny na základě finančního účetnictví jako procesu, který shromažďuje, identifikuje, třídí, eviduje a dokumentuje údaje o hospodaření podniku. Účetnictví nekončí sestavením účetních výkazů, slouží k předávání informací, které svým uživatelům umožňují činit vhodná rozhodnutí. Na základě této skutečnosti účetnictví slouží pro ekonomické rozhodování. (Grünwald, 2008)

Vykazování představuje ohodnocení minulosti, současnosti a doporučení vhodných řešení do předpokládané budoucnosti finančního hospodaření podniku. Jeho cílem je poznat finanční zdraví podniku, identifikovat slabiny, které by mohly vést k problémům, a determinovat silné stránky. Nejde jen o hodnocení jevů uplynulých období, ale také o prognózu finančních perspektiv podniku. Z hlediska podniku je pro finanční strategii rozhodující stanovení optimálních ekonomických a finančních parametrů, které jsou závislé na mnoha vlivech (jako obor podnikání, velikost podniku, postavení na trhu, surovinová a energetická náročnost, dodavatelská pozice, kvalita pracovní síly a další faktory). (Grünwald, 2008, Valach, 1999)

1.1 Cíle finančního vykazování

I když se informační potřeby různých skupin uživatelů liší, lze odvodit obecné cíle:

- výnosnost (rentabilita) podniku,
- platební schopnost podniku,
- hospodářská a finanční stabilita. (Grünwald, 2007, Pavelková, 2005)

Cíl vykazování je především sledování finančního zdraví podniku. Pojem finanční zdraví podniku (financial health) byl převzat z anglosaské literatury a používá se pro vyjádření uspokojivé finanční situace podniku. Za finančně zdravý podnik je možné

považovat takový podnik, který je v danou chvíli schopen naplňovat smysl své existence.

Lze se také setkat se stručnou, ale výstižnou tezí, která definuje finanční zdraví: je to likvidita plus rentabilita. V podmínkách tržní ekonomiky to znamená, že podnik je schopen dosahovat trvale takové míry zhodnocení vloženého kapitálu (míry zisku, ziskovosti), která je požadována investory (akcionáři) vzhledem k výši rizika, s jakým je příslušný druh podnikání spojen. (Grünwald, 2007, Pavelková, 2005, Grünwald, 2008)

Finanční zdraví záleží na výnosnosti (rentabilitě) a na riziku. Finančně zdravý podnik musí vytvářet svou činností dostatečný přebytek výnosů nad náklady – zisk. Zisk má největší význam jako součást poměrových ukazatelů, jímž měříme rentabilitu podniku. Čím větší rentabilita vloženého kapitálu, tím lépe pro finanční zdraví podniku. Na kapitálovém trhu je míra perspektivní schopnosti zhodnocovat vložený kapitál ohodnocena investory prostřednictvím tržní ceny akcií. (Grünwald, 2007, Pavelková, 2005, Grünwald, 2008)

„Zároveň musí být podnik schopen uhrazovat závazky, nesmí mít problémy s likviditou. Z tohoto hlediska je důležitá dlouhodobá likvidita, kterou významně ovlivňuje poměr cizích finančních zdrojů k vloženému vlastnímu kapitálu (čím je menší, tím méně zranitelný je podnik při dočasně horším výsledku hospodaření, protože menší podíl cizích zdrojů znamená menší zatížení fixními platbami úroků v budoucnu).“ (Grünwald, 2008, p. 6)

„Opačným stavem je finanční tíseň (financial mistress), kdy nastávají velmi vážné problémy v peněžních tocích, likvidita je ohrožena a situace není řešitelná bez zásadních změn v činnosti podniku a ve způsobu financování. Mezi finančním zdravím, které je stavem velmi relativním, a finanční tísní existuje široký prostor, ve kterém se podnik může nacházet a balancovat blíže jednomu nebo druhému stavu. Představa finančně zdravého podniku záleží na účelu, pro který se finanční zdraví analyzuje.“ (Grünwald, 2008, p. 6)

Podle autorky Pavelkové je „Úkolem finančního vykazování podniku poskytovat přehled o finanční situaci a finančních souvislostech hospodaření podniku. Jde o souhrn činností, jejichž cílem je řídit finanční hospodaření podniku. Těžištěm je zajišťování finančních zdrojů, zajištění jejich optimální struktury a jejich užití z hlediska cílů firmy.“ (Pavelková, 2005, p. 8)

Jeden ze základních cílů finančního vykazování v podniku je dosažení maximálního zisku. V zásadě je tento cíl prvořadý, ale postupně je doplňován kritickými námitkami. Podle autorek Pavelkové a Knápkové (2005) mají podniky také další obecné cíle, např. uspokojivou výnosnost kapitálu při trvale příznivé platební schopnosti a při zachování dlouhodobé existence a snahu o zajištění dlouhodobého rozvoje podniku. (Klabeček, 2006)

Podle autora Valacha námitky vůči maximalizaci zisku jako hlavního cíle podnikání vyústily v tyto závěry:

Analýzy skutečného chování podniku v tržní ekonomice, na základě řady studií, prokazují, že firmy sledují současně několik cílů, zejména stabilitu investic, růst podílu podniku na celkovém trhu, stabilitu cen a ziskové přírážky. „Ziskové kritérium je vždy velmi důležité, ale není jediné.“ (R. L. Lanziolitti, Cíle velkých společností, American Economic Review, prosinec 1958), (Valach, 1999)

Průběžné zajišťování platební schopnosti (likvidity) podniku je další důležitou součástí finančního vykazování. Platební schopnost podniku je schopnost krýt peněžními prostředky své závazky v dané výši a požadovaném čase. Vyjadřuje okamžitý poměr peněžních prostředků a splatných závazků, při kterém může vznikat určitý nesoulad mezi okamžitou platební situací podniku a dlouhodobou finanční rovnováhou. Dlouhodobě platí, že vyrovnaná finanční situace, růst zisku a tržní ceny akcií vytváří podmínky pro příznivou platební situaci podniku. V určitých časových okamžicích může docházet k tomu, že při příznivé finanční situaci se podnik dostane do dočasných platebních obtíží nebo opačně při nepříznivé dlouhodobě se vyvíjející finanční situaci je schopen k určitému okamžiku hradit své závazky. (Valach, 1999)

Názor autorky Růžičkové (2015, 21 s.) je, že podstatou je splnění dvou základních funkcí: prověřit finanční zdraví podniku a vytvořit základ pro finanční plán. U první funkce hledáme odpověď na otázku, jaká je finanční situace podniku k určitému datu. Druhá funkce se opírá o poznatky finanční analýzy, které jsou základem pro plánování hlavních finančních veličin. (Růžičková, 2015)

1.2 Vykazování a ekonomické prostředí

Finanční vykazování je závislé na celkovém ekonomickém prostředí, ve kterém podnik funguje.

Toto ekonomické prostředí je vytvářeno zejména:

- úrovní celkové aktivity v rámci oboru, státu, oblasti,
- finanční politikou státu (daňové podmínky, dotační a celní politika státu),
- konkurenčním prostředím (volný vstup na trh, monopolizace, kartelové dohody),
- zákonnými opatřeními státu a pravidel regulace (např. zákony, regulace cen, mezd),
- situací na trhu práce a požadavky zaměstnanců,
- podmínkami zahraničního obchodu a vývojem měnových kurzů (vývozní a dovozní možnosti, podpora či omezování dovozu a vývozu, devalvace měny),
- podmínkami na peněžním a kapitálovém trhu (úrokové sazby, nabídka a poptávka po dlouhodobém a krátkodobém kapitálu, stabilita měny či inflace). (Pavelková, 2005)

1.3 Vykazování a struktura

Podle autora Klabečka (2006, p. 11) je formulován základní obsah a struktura finančního vykazování následovně:

- „1. Stanovení a formulace finančních cílů podniku.
2. Zajišťování finančních zdrojů pro založení nového nebo rozšíření stávajícího podniku.
3. Volba optimální finanční struktury s přihlédnutím k nákladovosti jednotlivých finančních zdrojů, jejich dostupnosti, splatnosti a míře finančního rizika.
4. Řešení otázek relace vlastních a cizích zdrojů a relace krátkodobých a dlouhodobých finančních zdrojů ve vztahu k likviditě a solventnosti podniku.
5. Výběr optimální formy finančního řízení oběžného majetku (zásoby, pohledávky atd.).
6. Výběr optimální formy finančního řízení stálého majetku (hmotný investiční majetek atd.).
7. Rozhodování o investičních variantách (reálné investování, finanční investování).
8. Tvorba a použití vlastních zdrojů (zisk a jeho rozdělování, odpisová politika, tvorba rezerv s ohledem na daňové a další zákony).
9. Zajištění a organizace finančního účetnictví, vnitřní kontroly a auditu.
10. Provádění finanční analýzy.

11. Zabezpečení finančního plánování a prognózování.
12. Vymezení struktury a organizace finančního řízení uvnitř podniku s přihlédnutím k jeho velikosti, právní formě a členitosti.
13. Využívání zahraničních finančních zdrojů (úvěr, kapitál).
14. Organizace a řízení tuzemského a zahraničního platebního styku.
15. Účast na finančním trhu včetně využívání speciálních produktů finančního trhu.
16. Analýza a predikce změn měnových kurzů, úrokových sazeb a jejich využití v ostatních složkách finančního řízení.
17. Celní problematika.
18. Finanční postupy při reorganizacích, sanaci, restrukturalizace podniku.
19. Finanční postupy při konkurzu a zániku podniku.
20. Výběr, výchova a další vzdělání pracovníků činných v oblasti finančního řízení, strukturování útvarů podnikového finančního řízení a organizace práce.
21. Využití počítačů ve finančním řízení.“

Výše uvedená struktura v podniku záleží na právní formě podniku, jeho velikosti, předmětu podnikání, na odborných znalostech a pracovních schopnostech finančních pracovníků. (Klabeček, 2006)

Již tento přehled nabízí řadu oblastí k pozměňování účetních dat.

Základní pravidlo při finančním řízení podle autora Klabečka (2006, p. 13) je: „Každý podnik se může zlepšit.“ Lze opět dodat, že plánovaně se lze i zhoršit.

1.4 Vykazování a plánování

Plánování nastiňuje budoucnost, kterou může aktuální jednání aktivně udržet. Plánování formuluje cíle podnikání a prostředky pro jejich dosažení. Podle cílové funkce se rozhoduje o využití nebo nevyužití příležitostí, které se naskytanou. Plánování má motivovat, podporovat a zajišťovat přizpůsobování vůči okolí.

Finanční vykazování je spojeno s rozhodováním – to je obsahem plánování. Rozhodování je výběr jedné možnosti z množiny alternativ, které vedou k řešení problému. Kritérii rozhodování mezi alternativami jsou hlediska, kterými se posuzuje výhodnost alternativy. (Grünwald, 2008)

Při výběru nejvhodnější alternativy je zapotřebí znalostí, zkušeností, intuice ve spojitosti s pečlivou analýzou situace na základě dostupných informací – to jsou předpoklady úspěšného rozhodování. (Grünwald, 2008)

Veškeré budoucí aktivity firmy musejí být profinancovány. Finanční plán, jeho jednotlivé části a celek, musí být sladěn s ostatními hospodářskými plány podniku. Po sestavení prvních variant se v praxi téměř vždy objeví různé nedostatky finančního rázu, zejména nedostatek finančních zdrojů potřebných pro dosažení uvažovaných podnikatelských záměrů. Nedostatky ukazují nevyváženost finančních potřeb s jejich finančním krytím a je třeba je řešit. (Grünwald, 2008)

V rámci celkového řízení finančních vztahů uvnitř podniku je třeba mít pravidlo, které vyžaduje, aby krátkodobé potřeby byly kryty z krátkodobých zdrojů a dlouhodobé potřeby z dlouhodobých zdrojů. Platí, že stálá aktiva firmy by měla být financována dlouhodobým kapitálem. Oběžná aktiva mohou být financována určitým podílem krátkodobých zdrojů. (Grünwald, 2008)

Etapy plánování zahrnují:

- stanovení finančních cílů podniku,
 - analýzu finančních a investičních možností podniku,
 - zpracování alternativ finančního plánu,
 - výběr optimální varianty finančního plánu,
 - kontrolu skutečného vývoje a porovnání s cíly a postupy stanovenými plánem.
- (Grünwald, 2008)

2 Kreativní účetnictví

Co vlastně znamená kreativní účetnictví? Kreativní neboli tvořivé účetnictví začalo být aktuální v průběhu 80. let. První literatura na toto téma začala postupně vznikat v 90. letech. V současné době však stále ještě není dostatek domácích materiálů, které by se týkaly tohoto tématu.

Kniha *New Creative Accounting* (1995) říká, že každý podnik v zemi švindluje svůj zisk. Vymezit přesně definici kreativního účetnictví je složitý problém. Podstata je, že při vykazování finančního účetnictví se setkáváme s lidskou tvořivostí, znalostmi a vědomostmi, jak z oblasti účetní teorie, tak praxe.

Kreativní účetnictví znamená využívání, ale i zneužívání účetnictví s cílem lepší prezentace podniku v účetních výkazech.

Literatura charakterizuje kreativní účetnictví takto:

- procesy, při kterých jsou uskutečňovány ekonomické transakce přímo tak, aby bylo dosaženo příznivých výsledků v účetnictví,
- proces manipulace s účetními údaji s cílem transformace účetních výkazů z podoby, jakou by měly mít, do podoby, jakou by chtěli mít jejich tvůrci. (Krupová, 2001)

Podle autorky Kovanicové výraz „kreativní“ je ve spojení s falšováním a má vyvolat nádech ironie: jde totiž o „až příliš kreativní“ účetnictví. Účetnictví je ve své podstatě vysoce tvůrčí, a tedy kreativní obor. Při falšování účetních výkazů však kreativita překračuje etické normy chování a jejím cílem je zastřít pravý stav věci.

Z toho vyplývá, že kreativní účetnictví zahrnuje jak techniky účelové manipulace s údaji, které jsou více či méně zřetelné, tzv. *window dressing*, tak také techniky, které vyžadují vysokou kvalifikaci a bývají jen velmi obtížně odhalovány auditory, tzv. *mimobilanční financování*. (Krupová, 2001)

Window dressing

Window dressing jako jedna z forem kreativního účetnictví a představuje manipulaci s účetními daty.

Institut certifikovaných účetních Anglie a Walesu (ICAEW) v roce 1986 definoval *window dressing* následovně: „Takové vedení transakcí, při nichž finanční výkazy podávají zavádějící nebo nerepresentativní obraz o finanční situaci podniku“.

Window dressing zahrnuje případy:

- prodej a zpětný nákup aktiv,
- záměrné vykazování krátkodobého majetku a dluhů mezi dlouhodobým a naopak dlouhodobého majetku a dluhů mezi krátkodobým majetkem,
- nedodržování zásady opatrnosti v účetnictví,
- některé praktiky v přeceňování majetku,
- zkreslené vykazování výnosů,
- zkreslené oceňování majetku v rozvaze již v době jeho pořízení,
- změny v přijatých účetních politikách a záměrné chyby,
- zaměňování modernizace majetku za opravu nebo naopak,
- odhad doby životnosti majetku, který je proveden záměrně chybně,
- půjčky přes konec účetního období,
- vykazování majetku, který podniku nepřináší a v budoucnu ani nepřinese ekonomický prospěch. (Kouřilová, Drábková, 2009)

Mimobilanční financování

Mimobilanční financování jsou takové metody, kde důsledkem jsou závazky a aktiva, které by za standardních okolností byly vykázány v rozvaze, ale vykazují se v rozvahách jiných subjektů. Pomocí mimobilančního financování se společnosti snaží dosáhnout nízké míry zadluženosti (dluhy/aktiva) a podílu dluhů k vlastnímu kapitálu.

Institut certifikovaných účetních Anglie a Walesu (ICAEW) definoval vymezení mimobilančního financování: „Takové financování nebo refinancování podnikových činností, které se při dodržení zákonných požadavků a existujících účetních zásad nemusí objevit v jeho rozvaze“.

Jde o:

- účetní zachycení prodeje pohledávek nebo faktoringu v závislosti na riziku, vyplývajících z nesplacení pohledávek (nevykazování závazků vyplývajících z nesplacení pohledávky),
- zaměňování kapitálového (finančního) leasingu za operativní,
- půjčky (obvykle směnitelné půjčky s pevným úrokem) klasifikované jako vlastní kapitál,
- zaručené půjčky považované za tržby (smlouvy o prodeji a zpětném nákupu),

- nekonsolidace dceřiných společností, které jsou používány, aby zlepšily finance podniku,
- účetní zachycení prodeje pohledávek nebo faktoringu v závislosti na riziku vyplývajícím z nesplacení pohledávek (nevykazování závazků vyplývajících z nesplacení pohledávky).

Je třeba rozlišovat mezi záměrným a nezáměrným zkreslováním informací, když posuzujeme, zda se jedná o některou z technik kreativního účetnictví. Pokud hovoříme o kreativním účetnictví, jedná se vždy o záměrné zkreslování účetních informací. V praxi se ovšem můžeme setkat i s výkazy, které nemají dostatečnou vypovídací schopnost i z jiných důvodů, např. neúplnost vstupních údajů nebo nedbalé práce účetních apod. V těchto případech se však nejedná o kreativní účetnictví. Za kreativní účetnictví je ovšem bráno záměrné využívání nejednotného přístupu k řešení některých otevřených otázek. Instituce zabývající se pokusy o harmonizaci účetnictví se snaží dávat na tyto otázky odpovědi. Tyto materiály však také obsahují variantní řešení konkrétních problémů.

Za kreativní účetnictví je považováno vše, co vede ke zkreslování konečných čísel, která mají vyhodnotit hospodářské výsledky daného podniku. Úmyslem je získat u cílových uživatelů těchto informací takovou pozici, kterou podnik považuje za nejlepší. Definice tohoto pojmu se v mnoha pramenech liší. Existuje několik způsobů jak kreativní účetnictví definovat. Nejsložitějším problémem týkajícím se přesného vymezení je porovnání termínů etiky a legality. Nabízejí se otázky, co je etické a co ne a kdy se neetické mění v ilegální, resp. trestní. (Kouřilová, Drábková, 2009)

Podrobnější výčet všech způsobů kreativního účetnictví uvádí velmi podrobně autorky Kouřilová a Drábková (2009) ve své monografii.

2.1 Důvody vedoucí ke kreativnímu účetnictví

Autorka Kovanicová označuje jako hlavní viníky manažery, případně současné investory. Všeobecně soudí, že hlavní příčinou je nedůsledné uplatňování základních principů správy a řízení společnosti, nadměrné pozitivní očekávání na kapitálovém trhu, přílišná zainteresovanost vrcholového vedení společnosti na výsledcích a v neposlední řadě málo úcty k obecným etickým zásadám. (Kovanicová, 2004)

Podle autorek Kouřilové a Drábkové jsou důvody pro využívání metod kreativního účetnictví v rozdílných zájmech vlastníků, manažerů i zaměstnanců.

Z pohledu manažerů je snahou zpravidla dosáhnout maximálního zisku a odměn. Účetní výkazy jsou upravovány tak, aby byl vykazovaný zisk co nejvyšší. Manažerské chování bývá ovlivněno faktorem maximalizace vykazování kladných výsledků daných vykazovaným ziskem a také vedlejšími výhodami a příjmy manažerů, počtem a úrovní jejich podřízených, rozsahem prostředků, s nimiž mohou samostatně nakládat apod.

Manažer v těchto případech uvažuje několika způsoby. Buď se snaží o bezprostřední zvýšení zisku, nebo může mít snahu ztrátu ještě prohloubit, pokud podnik hospodaří se ztrátou. Uvažuje totiž tak, že v následujících letech bude vývoj v podniku příznivější a on bude dosahovat většího bonusu ze zlepšení hospodářského výsledku.

U špatného managementu je kreativní účetnictví používáno jako jedna z cest k oddálení hrozícího úpadku.

Zároveň se podnik pohybuje v prostředí značné nejistoty a rizik, které chce snížit. Je to dáno např. přechodem k systémům pohyblivých kursů, velkých změn v úrokové míře, vzrůstající mírou inflace, možností zkrachování bankovní instituce, u níž má daný podnik uloženy finanční prostředky atd.

Jedním z důvodů vzniku kreativního účetnictví je problematika oceňování. Praktikování těchto postupů je vysvětlováno tím, že oceňování v historických cenách vede k podhodnocení aktiv, a proto se ve výkazu neuvádí některé dluhy.

Tlak ze strany investorů také ovlivňuje přístup podniku k sestavování účetních výkazů a může ovlivnit situace na finančním trhu.

Snaha o snížení daní je zřejmá tam, kde je spjato finanční a daňové účetnictví.

Jednotlivé skupiny uživatelů od účetnictví očekávají, že jim bude poskytovat informace, které potřebují ke svému rozhodování. Výstupy z účetnictví jsou také důležité pro rozdělení ekonomických zdrojů. Proto se jednotlivé zájmové skupiny snaží ovlivnit podobu účetnictví ve svůj prospěch. Proto je obsah účetní závěrky výsledkem konfliktu zájmů různých skupin. (Kouřilová, Drábková, 2009)

2.2 Boj proti kreativnímu účetnictví

Pokud nahlédneme do literatury, která se zabývá kreativním účetnictvím, je jasné, že otázka boje proti kreativnímu účetnictví je velmi aktuální, protože řešení, které by bylo efektivní, je zatím nedosažitelné. Podle autorek Kouřilové a Drábkové se kreativní účetnictví rozděluje do dvou oblastí podle toho, zda je pojato jako proces

manipulace s účetními daty, nebo jako proces využívání ekonomických transakcí. Výběr účetních metod by měl být redukován pomocí snížení povolených metod nebo specifikovat důvody, za kterých může být metoda použita. Je důležitá také stálost používaných metod jak v letech, kdy poskytuje firma požadovaný obrázek, tak v letech, kdy jsou výsledky méně žádoucí.

Požadavky na zveřejnění je další problematickou oblastí. Společnosti se ve svých výkazech prezentují a veškeré změny a důležité okolnosti by se měly ve výkazech projevit.

Pokud shrneme podstatu praktik kreativního účetnictví, pak je výsledkem záměrné provádění chyb nebo změn v účetnictví. Chyby nebo změny jsou prováděny za účelem zkreslení informací účetních výkazů a prezentace společnosti. Proto se Mezinárodní účetní standardy a US GAAP snaží těmto praktikám zamezit. Jedná se o zpřísnění standardů a požadavků na vedení účetnictví, ale i prevence. Prevence se většinou týká pravomoci a zodpovědnosti manažerů nebo vlastníků, kteří jsou nejčastějšími účastníky podvodů. (Kouřilová, Drábková, 2009)

2.3 Zmanipulované výkazy

Podstatou je snížení zdanitelného základu společnosti nebo dosažení příznivých skutečností, které ovlivňují výši odměny.

Podle autorů Čírtkové, Fialky a Hýska (2005) se zmanipulované výkazy dělí na finanční a nefinanční. Finanční ještě rozdělují na podhodnocení aktiv/výnosů a nadhodnocení aktiv/výnosů.

1/ Podhodnocení aktiv/výnosů

Dohadné závazky – jako příklad jsou nevyfakturované dodávky materiálu, zboží a služeb. Aktivum v účetní jednotce je, protože podle smlouvy dodáno bylo, tedy vznikl náklad, ale do konce roku nebyla dodána faktura, proto je potřeba odhadu. Pokud by se odhad neprovedl, byly by podhodnoceny závazky.

Dohadné pohledávky – je např. nárok na úhradu od pojišťovny, kdy k rozvahovému dni pojišťovna platbu neprovedla. Částku musí účetní jednotka odhadnout a zaúčtovat, protože jinak podhodnocuje výnosy, a tedy i výsledek hospodaření.

Náklady příštích období – jedná se např. o úbytek peněz dle smlouvy, ale právo získat službu vzniká až v budoucnu (např. nájem placený předem). Při nezaúčtování nákladu v příštím období by došlo k podhodnocení aktiv.

Příjmy příštích období – pohledávky, které budou zaúčtovány a uhrazeny v příštím období. Např. odběratel převzal výkony v běžném období a tím vznikl výnos, který je možno přesně zjistit. Pokud se nezaúčtuje, nastane podhodnocení výnosů.

2/ Nadhodnocení aktiv/výnosů

Časové nesrovnalosti – ve výkazech jsou úmyslně vykázány příjmy v jiném účetním období než výdaje.

Výnosy příštích období – pokud by se nevykázaly, došlo by k přírůstku aktiv účtovaný jako výnos, ale nebyly k nim účtovány náklady. Došlo by k porušení věčné a časové souvislosti výnosů a nákladů a došlo by k nadhodnocení výnosů a zisku.

Fiktivní výnosy – jsou výnosy, které nikdy neproběhly.

Nesprávné ohodnocení aktiv – nastává, když účetní jednotka uskuteční finančně náročnější investici, při nichž vznikne řada nákladů, které s tím nesouvisí. Pokud by o tyto náklady navýšila vstupní cenu, došlo by k nadhodnocení aktiv v účetní závěrce. (Čírtková, Fialka, Hýsek, 2005)

Pokud ale firma podléhá auditu, neměly by žádné problémy vůbec vyvstat. Ale pokud auditor zjistí nějaké nedostatky, je na něm, zda zachová mlčenlivost a loajalitu vůči firmě. Cílem účetního auditu by mělo být ověření správnosti sestavení účetních výkazů a promítnutí všech úprav navržených na základě zjištění auditu tak, aby účetní závěrka jako celek podávala věrný a poctivý obraz aktiv, závazků, vlastního kapitálu a finanční situace účetní jednotky a výsledku hospodaření.

V tento okamžik ale vyvstává mimo jiné otázka auditora jako nezávislé osoby. Ale auditor je vybírán podnikem, reprezentovaným vlastníky, akcionáři. Je řada příkladů, kdy byl auditor v průběhu provádění auditu vedením podniku nahrazen. A současně tak i zajištěn výsledek auditu - „bez výhrad“. Třeba i v situaci, kdy jsou v některých momentech podrobovány auditu jen předkládané podklady, se kterými se i záměrně spokojí, a zjevné souvislosti tak unikají, ať už z jakéhokoliv důvodu.

Tento problém by mohl být vyloučen jednoduchým řešením vycházejícím z vykázání pravdivého a věrného obrazu daňové povinnosti podniku namísto věrného a pravdivého obrazu jeho účetnictví. Jenomže je zde institut účetnictví, který se snaží oddělit od problematiky daňové, účelově řízené. Nelze zabránit zkreslování, ale lze u morálně vyspělých jedinců stanovit rozumný kompromis mezi zájmy zúčastněných stran a vymežit způsob evidence v podniku. (Kouřilová, Drábková, 2009)

3 Účetní výkazy

Hospodářské procesy podniku a jejich jednotlivé operace jsou zachyceny v účetních výkazech podniku. (Dluhošová, 2008)

Slouží k porovnávání účetních výsledků jednotlivých účetních jednotek jak mezi sebou v rámci odvětví, tak i mezi odvětvími. Výkazy se sestavují ke dni účetní uzávěrky. Ty nazýváme řádné účetní závěrky či mimořádné, což je ke dni zahájení činnosti, ke dni vyhlášení konkurzu nebo ke dni vstupu do likvidace. Podle zákona o účetnictví účetní uzávěrku tvoří výkazy Rozvahy, Zisků a ztrát a Příloha k účetní závěrce včetně Výkazu o peněžních tocích. (Černý, 1998)

Rozvaha je základní účetní výkaz, ostatní výkazy vznikly historicky odvozením z potřeby detailnějšího sledování vybraných ekonomických informací. (Dluhošová, 2008)

3.1 Vliv nové legislativy od roku 2016

Dne 25. 8. 2015 byla podepsána novela zákona o účetnictví, která s účinností od 1. 1. 2016 přinesla řadu novinek a změn. Účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, budou muset do svého účetnictví reflektovat tyto změny:

- V reakci na nově zavedenou kategorizaci účetních jednotek byl do vyhlášky vložen nový paragraf, jenž stanoví, které účetní jednotky mají povinnost sestavovat rozvahu / výkaz zisku a ztráty v plném a které ve zkráceném rozsahu, včetně obsahového vymezení položek, a dále stanoví obsah informací v příloze k účetní závěrce.

Základní informace, které je nutné uvést v příloze účetní závěrky, jsou - jméno, sídlo, identifikační číslo, právní forma a předmět podnikání účetní jednotky, rozvahový den, okamžik sestavení účetní závěrky a podpisový záznam statutárního orgánu a dále informace týkající se:

- použitých účetních zásad, metod a odchylek od těchto metod, zároveň také jejich vlivu na majetek, závazky, finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky,
- použitého oceňovacího modelu a techniky při ocenění reálnou hodnotou,
- výše pohledávek a dluhů s dobou splatnosti delší než 5 let,
- výše pohledávek a dluhů krytých věcnými zárukami,

- výše pohledávek a dluhů, podmíněných závazkových vztahů a poskytnutých věcných záruk, jež nejsou vykázány v rozvaze,
- výše záloh, závdavků, zápůjček a úvěrů, úrokových sazeb, podmínek a dosud splacených, odepsaných a prominutých částek, a to ve vztahu k členům správních, řídicích a dozorčích orgánů,
- výše a povahy mimořádných nákladů a výnosů (co do objemu či původem),
- průměrného přepočteného počtu zaměstnanců.

Mikro účetní jednotka a malá účetní jednotka bez povinnosti ověření jejich účetní závěrky auditorem také uvedou informaci o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů.

Byly navrženy nové účetní výkazy v plném a ve zkráceném rozsahu včetně nového uspořádání a označování položek a nového či zpřesněného obsahu těchto položek v účetních výkazech pro jednotlivé kategorie.

Nejen při účtování během účetního období započatého v roce 2016, ale především při sestavování účetní závěrky za toto období se účetní jednotky budou muset podříditi mnoha novým pravidlům zakotveným v novelách účetních předpisů. Jelikož dochází mimo jiné také k velkému počtu změn v názvech a obsahu položek ve výkazech účetní závěrky, odkazuje novela vyhlášky na postup stanovený v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 024 - Srovnatelné období za účetní období započaté v roce 2016. Jedná se o jakýsi „převodový můstek“ mezi dvěma obdobími, jímž by se měly účetní jednotky řídit, aby byla zajištěna srovnatelnost vykazovaných údajů mezi běžným (míněno účetní období 2016) a minulým (míněno účetní období 2015) účetním obdobími.

3.2 Zveřejňování údajů

Především obchodní společnosti mají povinnost založit svou účetní závěrku do sbírky listin svého příslušeného rejstříkového soudu. Mohou se tak vyhnout případným sankcím, které by přivodily pro jejich podnik zbytečné náklady. (Obchodní zákoník)

Účetní závěrku tvoří zejména Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty a příloha a Přehled o peněžních tocích nebo Přehled o změnách vlastního kapitálu. Tato ucelená finanční evidence může dalším subjektům zřetelně odhalit výsledky hospodaření dané

společnosti a ovlivnit rozhodnutí i případné vzájemné podnikatelské spolupráce. (Obchodní zákoník)

Zákon o účetnictví vymezuje povinnost účetních jednotek, které se zapisují do obchodního rejstříku, zveřejnit účetní závěrku. Povinnost zveřejnění účetní závěrky je taktéž stanovena v obchodním zákoníku v ustanoveních o sbírce listin. V některých případech je dána povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. (Obchodní zákoník)

A to zejména u akciové společnosti, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jedno ze tří uvedených kritérií:

- aktiva celkem více než 40.000.000 Kč,
- roční úhrn čistého obratu více než 80.000.000 Kč,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50.

(Obchodní zákoník)

Povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem mají také ostatní obchodní společnosti a družstva, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, již dosáhly alespoň dvou ze tří výše uvedených kritérií. (Obchodní zákoník)

Tyto účetní jednotky zveřejňují jak účetní závěrku, tak výroční zprávu po ověření auditorem a schválení nejpozději do konce bezprostředně následujícího účetního období. Ostatní účetní jednotky lhůtu stanovenou nemají, avšak jejich povinnost zveřejnění účetní závěrky dle obchodního zákoníku stanovuje, že podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku předloží bez zbytečného odkladu od vzniku rozhodné skutečnosti rejstříkovému soudu listiny zakládající do sbírky listin, tedy i účetní závěrku. (Obchodní zákoník)

Sankce za nezveřejnění účetní závěrky může být udělena až do výše 3 % z hodnoty aktiv celkem. Což může představovat pro podnik finanční ztrátu. Povinnost zveřejnění uvedených účetních záznamů účetní jednotka splní okamžikem jejich předání rejstříkovému soudu. (Obchodní zákoník)

Skutečností však je, že svou povinnost zveřejnit účetní závěrku mnohé obchodní společnosti neplní, ať již z důvodů konkurenčních, kdy si nepřejí odhalit své výsledky hospodaření, nebo z jiných jim známých důvodů. (Obchodní zákoník)

Na prvním místě je při kontrole dodržování povinností stanovených zákonem a k ukládání pokut příslušný kontrolní orgán při své činnosti podle zvláštních právních

předpisů a finanční úřad při správě daní. Zatím není znám případ, že by finanční úřady za porušení této povinnosti ukládaly pokuty. Další institucí, která má povinnost kontrolovat zveřejnění účetní závěrky a může podnikatele ke splnění uvedené povinnosti donucovat, je rejstříkový soud. (Knápková, 2010)

Jedním z důvodů, proč mnohé účetní jednotky účetní závěrku nezveřejňují, není ani tak lhostejnost rejstříkových soudů (ty totiž sice v omezené míře, ale přece jen vyzývají účetní jednotky k uložení účetních závěrek a případně ukládají pokuty), ale praxe správců daně, kteří nevyužívají možnosti udělení pokuty, která by v některých případech mohla být velice citelná (na rozdíl od výše pokuty, kterou může udělit rejstříkový soud). (Běhounek, 2009)

Nezveřejnění účetní závěrky může být dokonce hospodářským trestným činem zkršlování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 125 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, (dojde-li tímto jednáním k ohrožení majetkového práva jiné osoby nebo k ohrožení včasného a řádného vyměření daně), které může být sankcionované odnětím svobody (pokud by uvedeným jednáním byla třetí osobě způsobena značná škoda nebo jiný zvlášť závažný následek), což by se mohlo do budoucna stát hlavní příčinou zmenšení počtu účetních jednotek, které účetní závěrku nezveřejňují. Od 1. 1. 2010 platí nový zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který trestný čin zkršlování údajů o stavu hospodaření a jmění upravuje v § 254, a to dokonce s možností ještě vyššího trestu (horní sazba trestu zvýšena z 5 na 8 let). (Trestní zákon)

Průzkumy zjistily v obchodním rejstříku, že více jak 50 % společností účetní závěrky nezveřejňuje. Často z obavy, aby se neodhalily informace o společnosti konkurenci nebo z jejich případného zneužití, neboť obchodní rejstřík je veřejný seznam a je každému přístupný. Na druhou stranu možnost ověřit si finanční situaci obchodních partnerů chrání podnikatele před uzavíráním kontraktů s předluženými nebo jinak nedůvěryhodnými partnery. (Běhounek, 2009)

Vliv nové legislativy od roku 2016 má i na kategorizaci účetních jednotek a s tím související nové povinnosti pro účetní jednotky.

Nově bude stávající dělení účetních jednotek rozšířeno na 4 kategorie na základě překročení účetní jednotkou dvě ze tří kritérií. Jedná se o kategorie:

- 1) Mikro účetní jednotka: nepřekračuje dvě ze tří kritérií: 9.000.000 Kč aktiv, 18.000.000 Kč obrát, 10 zaměstnanců.

2) Malá účetní jednotka: nepřekračuje dvě ze tří kritérií: 100.000.000 Kč aktiv, 200.000.000 Kč obrat, 50 zaměstnanců.

3) Střední účetní jednotka: nepřekračuje dvě ze tří kritérií: 500.000.000 Kč aktiv, 1.000.000.000 Kč obrat, 250 zaměstnanců

4) Velká účetní jednotka: překračuje alespoň dvě ze tří kritérií: 500.000.000 Kč aktiv, 1.000.000.000 Kč obrat, 250 zaměstnanců nebo je subjektem veřejného zájmu.

Pro zařazení účetní jednotky do kategorie pro rok 2016 bude rozhodující stav k 31. 12. 2015. Pro přesun do jiné kategorie musí účetní jednotka ve dvou po sobě následujících účetních obdobích překročit (či nepřekročit) dvě ze tří stanovených kritérií. Pokud daná kritéria překročí (či nepřekročí) pouze v jednom roce, zůstává nadále ve své kategorii.

S rozdělením podniků do kategorií souvisí i změna požadavků na vedení účetnictví, sestavování účetní závěrky a zveřejňování zejména v následujících oblastech:

- Mikro účetní jednotky a malé účetní jednotky, pokud nemají povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem, tak mají možnost vést účetnictví a sestavit účetní závěrku ve zkráceném rozsahu, nemusí zveřejnit výkaz zisku a ztráty, mohou sestavit přílohu k účetní závěrce pouze v základním (omezeném) rozsahu.
- Střední účetní jednotky a velké účetní jednotky mají novou povinnost sestavit a zveřejnit přehled o peněžních tocích a povinnost sestavit a zveřejnit přehled o změnách vlastního kapitálu.
- Povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem a sestavovat výroční zprávu mají střední a velké účetní jednotky, mikro účetní jednotky pouze v případě, pokud je tato povinnost stanovená dle zvláštního předpisu, a malé účetní jednotky, pokud je tato povinnost stanovená dle zvláštního předpisu nebo pokud účetní jednotka splňuje podmínky zákona o účetnictví.

3.3 Uživatelé výkazů

Každý uživatel má nějaké informační potřeby a ty chce uspokojit a zároveň potřebuje informace v jiném čase, množství, struktuře či podrobnosti. Jednotlivé skupiny nahlíží na výkazy trochu z jiného úhlu a každý má jinou představu o ideálním podniku a jiné preference. Požadavky jednotlivých skupin jsou odlišné.

Je důležité se zamyslet nad motivem či důvodem, proč by vůbec dané subjekty měly zajímat výkazy a jaké jsou jeho motivy. Skupiny lidí, kteří jsou méně či více zainteresováni do určité účetní jednotky, se často nazývají tzv. stakeholdeři. (Navrátil, 2012)

Uživatele účetnictví lze rozdělit na externí (vnější) a interní (vnitřní).

Vlastníci (Investoři)

Primárním motivem jejich investice do podnikání je zhodnocení vložených prostředků. Mimo to sledují především rentabilitu (ziskovost) podnikání. Ačkoliv je hlavním kritériem maximalizace hodnoty majetku vlastníka, současným trendem řady podniků je důraz na zvolení strategických cílů podniku z větší šířky než jen na zhodnocení vloženého kapitálu. (Navrátil, 2012)

Bezesporu správně zvolená vize a strategie podniku a její propojení zejména s vnějším okolím je prospěšné pro všechny zúčastněné strany. Jedná se zejména o sociální, environmentální a ekologické otázky, tvorbu pracovních míst, podporu veřejných zájmů apod. Vzniká zde jakási symbióza mezi podnikem a okolím, jelikož se nejedná o snahu prohloubení vztahů s okolím, avšak pouze o zvýšení své publicity, což by nemělo být cílem, avšak paradoxně se tak často stává, ve prospěch podniku. (Navrátil, 2012)

Stát

Jelikož funkčnost a vyspělost podnikatelského prostředí jde spolu s rozvojem dané ekonomie, protože funkčnost podnikatelského prostředí velmi často kopíruje stupeň rozvoje dané ekonomiky, je třeba toto prostředí často kontrolovat. Z účetnictví také stát čerpá důležitá data zejména pro statistické účely. Samozřejmostí je, že stát prostřednictvím ministerstva financí kontroluje subjekty a vybírá daně. (Navrátil, 2012)

Odběratelé

Důležitá je schopnost podniku včasné a za příznivých cenových a dodacích podmínek uspokojit poptávku odběratelů. (Navrátil, 2012)

Dodavatelé

Dodavatelé chtějí mít jistotu, že za jejich zboží, výrobky či služby bude řádně a včas zaplaceno. Z výkazů lze vypožorovat řadu indikátorů, které by mohly být signálem pro zvýšenou pozornost a obezřetnost. Zejména se jedná o ukazatele zabývající se likviditou a způsobem financování. Obecně se správný dodavatel snaží se svým odběratelem stát dlouhodobým obchodním partnerem, který mu zajistí pravidelné obchody. (Navrátil, 2012)

Konkurence

Z výkazů lze zjistit velikost tržeb, které mohou být indikátorem velikostí tržního podílu. Na druhou stranu je v řadě případů v účetním vykazování externím subjektům řada skutečností vychytrale zakryta a mohou tak zkreslit získané informace. Je to způsobeno tím, že struktura vykazovaných informací externím subjektům je v mnohém jiná než subjektům interním. (Navrátil, 2012)

Banky

Zejména v oblasti kontinentální Evropy jsou podniky při získávání svých zdrojů orientovány zejména na banky (na rozdíl od anglo-amerického sektoru, který spíše inklinuje ke kapitálovým trhům – emise akcií, obligací apod.). Banky pečlivě zvažují, zda poskytnou subjektu úvěr, protože chtějí mít jistotu, že dlužící subjekt bude schopen splácet, samozřejmě i včetně úroku. Před poskytnutím úvěru často vyžadují podrobné účetní výkazy za posledních několik období včetně jejich komentářů a vysvětlení. Vztah banky a podniku je také v řadě případů specifický, zejména při delší spolupráci často podnik dosahuje na lepší podmínky, včetně možnosti služeb na míru. Společnosti využívají také bankovní instituce pro jiné služby (factoring apod.). (Navrátil, 2012)

Zaměstnanci

Každý podnik by si měl předem definovat svoji zaměstnaneckou politiku, která zahrnuje personální plán, kde jednou z nejdůležitějších rozhodnutí je zvolení správného mzdového ohodnocení zaměstnanců. Zaměstnanci kromě uspokojivého mzdového ohodnocení také samozřejmě preferují jistotu a bezpečnost práce. Z hlediska výkazů jsou zaměstnanci aktéři řady procesů, které účetnictví musí zaznamenat. (Navrátil, 2012)

Manažeři

Manažeři využívají výkazy pro plnění svých funkcí - plánování, organizování, kontrola atd. Míra a struktura informací se liší u nižšího managementu a u top managementu. Správný manažer je zaměřován na výsledky, které bývají často kvantitativně určeny. (Navrátil, 2012)

Účetní

Přítomnost tohoto uživatele nás snad ani nepřekvapí, protože účetní jsou duší celého systému a jsou zodpovědní za jeho řádný a plynulý proces. Systém by neměli pouze udržovat, avšak nadále vylepšovat a v kooperaci s řídicími pracovníky vytvářet požadované výstupy. (Navrátil, 2012)

Ostatní veřejnost

Pro řadu ostatních subjektů společnost představuje například investiční příležitost či možnost pracovního umístění s dlouhodobým kariérním postupem. Řada velikých společností má své akcie na burze. Cena akcií je ocenění podniku. Trh je nemilosrdný a i dle ceny akcií lze posuzovat úspěšnost podniku. Ale buďme obezřetní, účetnictví i navzdory rozsáhlým auditům může být i zmanipulováno. Další subjekty mohou být přímo pozitivně či negativně ovlivněny podnikem. (Navrátil, 2012)

Účetnictví jako takové se liší nejen v rámci jednotlivých podniků, ale i mezi jednotlivými odvětvími. Například v podniku vyrábějícím výrobky bude účetnictví koncipováno jinak než ve společnosti poskytující služby. Existují obory, ve kterých je účetnictví v řadě oblastí dosti specifické (pojišťovnictví, bankovníctví apod.). Tyto odlišnosti také dávají prostor pro specializaci účetních. Účetní je člověk, který by měl pořádně pochopit daný business a chápat jednotlivé vnitropodnikové procesy, znát jejich příčiny a výsledky. (Navrátil, 2012)

3.4 Vypovídající schopnost výkazů

Pro věrné a pravdivé posouzení finančního zdraví podniku je potřeba vzít v potaz v důsledku kreativního účetnictví také omezení účetních dat finančních výkazů. (Kouřilová, Drábková, 2009)

Autorka Kovanicová se zabývá vypovídací schopností účetních výkazů dlouho. Podle jejích slov je potřeba si uvědomit úskalí jejich zpracování a jejich přesun

do výkazů účetní závěrky. Při zpracování se můžeme setkat s jejich účelovou manipulací v různých formách kreativního účetnictví. (Kovanicová, 2004)

Jiný pohled ve svých publikacích má autorka Krupová, která tvrdí, že důvody pramení z rozdílných zájmů vlastníků a manažerů. Manažeři se zaměřují na výši vykazovaného zisku, na kterém jsou finančně závislí. Naopak management se snaží zkreslit skutečný zisk z důvodu úpadku firmy zatajením finančního rizika pro případné investory nebo z důvodu lepšího získání dotací či úvěrů či snaze snížit svoji daňovou povinnost. (Krupová, 2001)

Rozvaha

Podle autorek Kouřilové a Drábkové informační omezení, která vyplývají z výkazu Rozvahy, jsou, že účetní data uvedená ve výkazu neodpovídají aktuálnímu ocenění, resp. jsou vykazována převážně v historických cenách. Pokud jsou uvedena data v aktuální ceně, jsou to případy, kdy je reálná cena nižší než historická cena a podnik by měl v rámci zásady opatrnosti vytvořit opravnou položku na snížení hodnoty. Při tvorbě opravných položek záleží opět na záměrech podniku a důslednosti, se kterou naplňuje zásadu opatrnosti.

Odpisy zdaleka ne vždy vyjadřují skutečné opotřebení aktiv, podnik má hranice, jakým způsobem stanoví odpisový plán aktiv, přitom daňové odpisy jsou určeny dle zákona o daních z příjmů odlišně.

Účetní výkaz nezobrazuje určité významné složky, na kterých může být závislá úspěšnost podniku, např. kvalitu lidských zdrojů, kvalifikaci pracovníků, politickou podporu, know-how a goodwill.

Omezení v českém účetnictví je způsobeno tím, že u finančního leasingu aktiv není reálná hodnota aktiva vykazována v aktivech, ale prostřednictvím časově rozlišených nákladů přímo do výsledku hospodaření podniku.

Tvorba i rozpouštění rezervy, jejichž podstatou je zisk, tedy vlastní kapitál, jsou dle českého účetnictví vykazovány v nákladech, tj. snižuje vlastní kapitál a současně dlouhodobé závazky, tj. cizí kapitál.

V případech, kdy podnik vykázal v minulých letech účetní ztrátu, nemá toto v rozvaze vliv na výši základního kapitálu, resp. podnik to vyazuje jako výsledek hospodaření minulých let.

Dalším problémem vzhledem k vypovídací schopnosti Rozvahy je skutečnost, kdy účetnictví umožňuje podniku vykazovat v rozvaze aktiva, která jsou nevyužívaná, tj. nepřináší podniku žádný ekonomický užitek.

Výkaz zisku a ztrát

Omezením výkazů zisků a ztrát je skutečnost, že tento výkaz nezobrazuje tok přírůstku kapitálu. Výsledek hospodaření daného účetního období odráží pouze činnost v určitém období v souladu s aktuálním principem nákladů a výnosů. Obsahem provozního výsledku hospodaření jsou činnosti, které zahrnují nejen provozní činnosti, např. prodej aktiv a prodej materiálu.

Veškerá výše uvedená omezení do jisté míry zkreslují hodnocení finančního zdraví podniku. Při výpočtu jednotlivých poměrových ukazatelů, bonitních a bankrotních modelů vycházejících z finančních výkazů sestavených dle českých účetních předpisů by měly být brány v úvahu.

4 Finanční analýza

Finanční analýza představuje ohodnocení minulosti, současnosti a doporučení vhodných řešení do předpokládané budoucnosti finančního hospodaření podniku. Jejím cílem je poznat finanční zdraví podniku, identifikovat slabiny, které by mohly vést k problémům, a determinovat silné stránky. Nejde jen o hodnocení jevů uplynulých období, ale také o prognózu finančních perspektiv podniku. (Grünwald, 2008)

4.1 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Základním nástrojem finanční analýzy jsou ukazatele poměrové. Analýza účetních výkazů pomocí poměrových ukazatelů je oblíbená, protože umožňuje získat rychlou představu o finanční situaci podniku. V praxi se k finanční analýze používá pět skupin poměrových ukazatelů:

- ukazatele likvidity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele výnosnosti,
- ukazatele kapitálového trhu. (Knapková, 2010)

4.1.1 Ukazatele likvidity

Hotovostní likvidita = krátkodobý finanční majetek / krátkodobé cizí zdroje

Za složku krátkodobý finanční majetek dosadím nejlikvidnější prostředky ve firmě, což jsou peníze na účtech banky, peníze v hotovosti, šeky a ceniny. Krátkodobé cizí zdroje zahrnují dluhy, které musí být splaceny během provozního cyklu. Jedná se o závazky dodavatelům, zaměstnancům, odložené platby daní, splatné směnky a krátkodobé úvěry. Ukazatel charakterizuje nejpřesněji platební pohotovost, tj. schopnost podniku krýt svými peněžními prostředky své běžné potřeby. (Růčková, 2015)

Pohotovostní likvidita = (krátkodobé pohledávky + krátkodobý finanční majetek) / krátkodobé cizí zdroje

Tento ukazatel udává platební schopnost podniku v relativně delším období. Oproti předchozímu ukazateli je rozšířen o pohledávky, tj. o peníze, které podniku dluží odběratelé. Poměr, který se rovná 1, znamená, že podnik je ještě schopen uhradit své

dluhy, aniž by prodal své zásoby. Ukazatel je svou vypovídací schopností určen i pro rozhodování banky, zda poskytne firmě krátkodobý úvěr či nikoliv. Charakterizuje v podstatě schopnost podniku krýt svými pohledávkami a peněžními prostředky své běžné potřeby a krátkodobé dluhy. (Růčková, 2015)

Běžná likvidita = oběžná aktiva / krátkodobé cizí zdroje

Ukazatel je rozšířen v čitateli o zásoby všeho druhu. Je nejjednodušším indikátorem toho, jak podnik pokrývá své dluhy aktivy, které lze převést na peníze. Poměr menší než 1 vypovídá o tom, že podnik je zcela nelikvidní. Na druhé straně příliš vysoká hodnota ukazatele ukazuje na neproduktivní využití prostředků (např. vysoké stavy peněžních prostředků snižují rentabilitu). (Růčková, 2015)

4.1.2 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti měří rozsah, v jakém podnik užívá ke svému financování cizí kapitál. Z hlediska doby splatnosti jde o krátkodobý cizí kapitál a dlouhodobý cizí kapitál. Všeobecně platí, že krátkodobý kapitál je levnější než dlouhodobý. Přiměřená zadluženost firmy není negativním jevem, protože všeobecně ve vyspělých tržních ekonomikách platí, že cizí kapitál je levnější než kapitál vlastní a jeho použití zvyšuje rentabilitu podniku. Nákladem za použití cizího kapitálu je úrok a ostatní výdaje spojené s jeho získáním, ale úroky z cizího kapitálu snižují daňové zatížení podniku, protože úrok jako součást nákladů snižuje zisk, ze kterého se platí daň z příjmů. (Růčková, 2015)

Míra zadluženosti = (cizí zdroje * 100) / celkový kapitál

Celkové závazky neboli dluh společnosti zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé závazky. Čím větší je podíl vlastního kapitálu, tím větší je jistota proti ztrátám věřitelů v případě likvidace společnosti. Proto věřitelé preferují nízký ukazatel zadluženosti. Naopak vlastníci (akcionáři) chtějí opačnou situaci, aby znásobili své výnosy. Vydání nových akcií by znamenalo snížení vlastnictví a hlasovacích práv dosavadních akcionářů. (Blaha, 2006)

Úrokové zatížení = (placené úroky * 100) / zisk před úroky a zdaněním (EBIT)

Ukazatel posuzuje finanční důsledky zadluženosti podniku. Ta zatěžuje finanční hospodaření podniku nutností úhrady úroků a povinností splatit dluh ve stanoveném

termínu. Vyjadřuje, jakou část celkového vytvořeného efektu odčerpávají úroky. Podnik se může dostat do problémů se splácením úvěru, pokud nebude dostatečně vysoký zisk, který by pokryl úroky. (Růčková, 2015)

Úrokové krytí = (zisk před úroky a zdaněním (EBIT) * 100) / placené úroky

Úrokové krytí měří, kolikrát by se mohl provozní zisk snížit před tím, než se společnost dostane na úroveň, kdy již nebude schopna zaplatit své úrokové povinnosti. Nesplnění těchto povinností může vést k tomu, že společnost bude věřiteli navržena na konkurzní řízení. (Blaha, 2006)

4.1.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity informují, jak podnik využívá jednotlivé majetkové části.

Obrat aktiv = (tržby * 100) / aktiva

Obrat aktiv patří ke klíčovým ukazatelům efektivnosti. Je měřítkem celkového využití majetku. Pokud podnik efektivně hospodaří, tak se od něj požaduje, aby jeho relativní vázanost aktiv klesala, tzn. aby výsledná hodnota ukazatele byla co nejnižší. Průměrné hodnoty ukazatelů se pohybují od 1,6 do 2,9. Pokud je počet obrátek za rok nižší než 1,5, znamená to, že společnost má příliš vysoký stav majetku a měla by ho buď prodat, nebo zvýšit tržby. (Kuslingerová, 2001)

Doba obratu zásob = (průměrný stav zásob * 360) / tržby

Tento ukazatel říká, kolik dní jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob, tedy kolik dní trvá jedna obrátka. Obecně platí, že čím kratší doba obratu zásob, tím lépe. Je ale potřeba dodržet určité podmínky, a to že zásoby materiálu zajišťují plynulou výrobu, aby byl podnik schopen reagovat na poptávku a neztrácel zákazníky. Nelze proto zjednodušeně pokles hodnoty doby obratu zásob interpretovat jako žádoucí a růst jako nežádoucí. (Grünwald, 2008)

Doba obratu pohledávek = (stav pohledávek * 360) / tržby

Doba obratu pohledávek vyjadřuje poměr stavu pohledávek a tržeb. Ukazuje, jak dlouho se majetek podniku vyskytuje ve formě pohledávek a za jak dlouhé období jsou pohledávky v průměru spláceny. Ukazatel vypovídá o platební disciplíně odběratelů, slouží k vyhodnocení inkasní politiky podniku. (Grünwald, 2008)

$$\text{Doba obratu závazků} = (\text{krátkodobé závazky} * 360) / \text{tržby}$$

Doba obratu závazků je ukazatelem, který je protipólem ukazatele doby obratu pohledávek. Jde především o to, aby se zjistilo, v jaké relaci se tyto dva ukazatele nacházejí. (Kuslungerova, 2001)

4.1.4 Ukazatele rentability

Rentabilita kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové efekty, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Ukazatele rentability poměřují výsledek dosažený podnikatelskou činností podniku ke zvolené srovnávací základně. Čím vyšší je rentabilita podniku, tím lépe podnik hospodaří se svým majetkem a kapitálem. (Scholleova, 2009)

$$\text{Výnosnost celkového kapitálu} = (\text{zisk} * 100) / \text{celkový kapitál}$$

Smyslem ukazatele je poměřit veškerý vložený kapitál s výslednými efekty, které vznikly produktivním využitím tohoto kapitálu. Slouží jako měřítko schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, resp. dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. (Grünwald, 2008)

$$\text{Výnosnost vlastního kapitálu} = (\text{zisk} * 100) / \text{vlastní kapitál}$$

Tento ukazatel vyjadřuje celkovou výnosnost vlastního kapitálu a jeho zhodnocení v použitém zisku. Výsledek ukazatele by měl být alespoň několik procent nad dlouhodobým průměrem úročení dlouhodobých vkladů. (Růčková, 2015)

$$\text{Rentabilita tržeb} = (\text{zisk} * 360) / \text{tržby}$$

Ukazatel podílu zisku k tržbám vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. Udává, kolik zisku dokáže podnik vyprodukovat na 1 Kč tržeb. (Hrdý, 2009)

4.1.5 Zhodnocení ukazatelů finanční analýzy

Výpočet samotných ukazatelů je vždy vhodné srovnat a zhodnotit. Důvodem je snaha o získání větších informací o skutečném hospodaření podniku.

Vypočtené hodnoty můžeme srovnávat se standardy, v čase nebo v prostoru, které se dělí na srovnání s odvětvovými hodnotami a na srovnání s konkurencí.

Autorka Scholleová (2012) shrnula nejběžněji používané ukazatele a jejich aktuální optimální výše a kritické hodnoty do následující tabulky.

Tabulka 1: Ukazatele a doporučení

Ukazatel	Doporučení	Kritická hodnota = špatné je, když...
rentabilita vlastního kapitálu	maximalizace	< požadovaná výnosnost, kriticky < bezriziková úroková míra
rentabilita aktiv	maximalizace	
rentabilita tržeb	maximalizace	
běžná likvidita	přiměřená	< 1,2
pohotová likvidita	přiměřená	< 1
okamžitá likvidita	přiměřená	< 0,2
obrat aktiv	maximalizace	< 1
obrat zásob	maximalizace	
obrat pohledávek	maximalizace	
obrat krátkodobých závazků	maximalizace	
doba obratu zásob	minimalizace	
doba obratu pohledávek	minimalizace	
doba obratu krátkodobých závazků	minimalizace	
zadluženost	přiměřená	
úrokové krytí	maximalizace > 3	< 1

Zdroj: Scholleová, 2012

5 Řízení ve finanční tísní

Hrozba finanční tísně bývá častým motivem uplatnění kreativního účetnictví, protože konkurenční boj mezi podniky vede k tomu, že na jedné straně jsou podniky úspěšně zdolávající všechny nástrahy trhu a na straně druhé podniky, které se dostávají do ekonomických a finančních potíží. (Valach, 1999)

Množina možných organizačních a finančních opatření na záchranu podniku je sice bohatá, nicméně jejich samotná aplikace by měla vždy odpovídat konkrétním podmínkám v podniku, v jeho okolí a příčinám, které vedly ke vzniku finanční tísně. Příčiny mohou mít charakter buď interní (vyvolaný přijetím špatného rozhodnutí v rámci podniku), nebo externí (faktory nezávislé na jednání osob spojených s podnikem). Nicméně chce-li vedení podniku skutečně podnik zachránit, mělo by hledat řešení těch problémů, jejichž zdroj vzniku může sám ovlivnit, tj. na příčiny interní. (Valach, 1999)

5.1 Zánik podniku a jeho finanční vypořádání

Podnikům hrozí zánik z několika finančních důvodů:

- pro platební neschopnost,
- pro předlužení.

Zánikem podniku je ohrožen management, zaměstnanci i externí partneři, kteří spoléhají na finanční analýzu jako na nástroj včasného varování. Výstraha by měla přijít s takovým předstihem, aby se management mohl ještě pokusit úpadek odvrátit a aby se vlastníci, věřitelé a obchodní partneři mohli chránit před nepříznivými následky. (Grünwald, 2007)

Platební neschopnost (insolvence) je nejčastější příčinou úpadku a zániku podniku. Předzvěstí úpadku jsou problémy s platební schopností v podobě finanční tísně. Podniky se tomu můžou vyhnout opatrností či zásadními změnami v provozní a finanční činnosti. Při nevhodném finančním chování managementu může dojít k finanční tísní i u podniku s dobrou finanční situací. (Grünwald, 2007)

5.2 Konkurz a vyrovnání

Nachází-li se podnik v úpadku, protože má více věřitelů, a není schopen plnit své splatné závazky nebo hodnota jeho majetku není vyšší než hodnota jeho splatných závazků, zahájí příslušný soud na žádost jeho věřitelů konkursní řízení. Žádost o prohlášení konkurzu může podat také sám dlužník. (Valach, 1999)

Smyslem konkurzního řízení je likvidace majetkové podstaty podniku s cílem dosáhnout poměrného uspokojení věřitelů z majetku dlužníka.

Pro vlastníka znamená prohlášení konkurzu především ztrátu dispozičního práva s majetkem, které v plném rozsahu přechází na správce konkurzní podstaty. Pro věřitele konkurzu to znamená, že jejich pohledávky budou uspokojeny pouze poměrnou částí podle rozvrhovaného usnesení. (Synek, 2003)

Po uskutečnění všech zákonem stanovených opatření se i zde může objevit záměrná úprava dat výkazů.

Soud provede konečné uspokojení všech přihlášených pohledávek, a to v následujícím pořadí:

- pohledávky tvořené výdaji soudu na udržování a správu podstaty (včetně odměny správci),
- další pohledávky, např. daně a poplatky, k jejichž splatnosti došlo v průběhu konkursního řízení, nebo nároky věřitelů ze smluv uzavřených správcem a pracovní nároky, hlavně mzdové (platové) nároky zaměstnanců, ale též i odstupné, cestovné apod.,
- pohledávky první třídy – další nároky zaměstnanců dlužníka z pracovního poměru, nároky účastníků penzijního připojištění se státním příspěvkem a pohledávky na výživné,
- pohledávky druhé třídy – daně, poplatky, cla, pojistné na sociální a zdravotní pojištění,
- pohledávky třetí třídy – ostatní pohledávky. (Valach, 1999)

V případě, že majetek podniku nestačí k uspokojení všech pohledávek, budou pohledávky v poslední skupině, která ještě nebyla vypořádána, uspokojeny poměrně. Jestliže majitelé podniku ručili za jeho činnost osobně a neomezeně, potom musí k uspokojení těchto pohledávek použít i svůj vlastní osobní majetek. (Valach, 1999)

Novela insolvenčního zákona, jež nabyla účinnosti 1. 7. 2017, přináší novinku k vymezení pojetí úpadku ve formě tzv. mezery krytí. Nově bude moci dlužník, který je podnikatelem a vede účetnictví, doložit, že je schopen plnit své splatné peněžité závazky tím, že prokáže dostatečnou výši svých disponibilních zdrojů anebo doloží, že je schopen si v krátké budoucnosti tyto zdroje zajistit. Mezera krytí tak v dané souvislosti představuje, zjednodušeně řečeno, nedostatek disponibilních zdrojů pro úhradu splatných závazků.

České pojetí mezery krytí je postaveno na tzv. „negativní“ definici pojetí úpadku. Konkrétně spočívá v zavedení právní domněnky, že podnikatel, který vede účetnictví, je schopen plnit své peněžité závazky, jestliže rozdíl jeho splatných peněžitých závazků a disponibilních prostředků (mezera krytí) představuje méně než desetinu jeho splatných peněžitých závazků anebo pokud výhled vývoje likvidity nasvědčuje, že mezera krytí klesne v příslušném období pod jednu desetinu výše jeho splatných peněžitých závazků. Dá se očekávat, že pojetí mezery krytí v českém právním řádu bude sloužit především dlužníkům. Pro ně totiž bude představovat další nástroj k odvrácení rozhodnutí o jejich úpadku.

Úprava mezery krytí má dopadat na situace, kdy dlužník nebude schopen dočasně (např. z důvodu dočasné druhotné platební neschopnosti) uhradit své splatné závazky. Základním principem navrhované právní úpravy je skutečnost, že přechodný nedostatek likvidity rovněž nezakládá nesolventnost podnikatele. Otázkou v dané věci zůstává, jak dlouhé má být toto přechodné období nedostatku likvidních prostředků. Pokud by totiž bylo na jednu stranu příliš krátké, mohla by mezera krytí ztratit svůj smysl, jelikož případné vyjednání doplnění disponibilních prostředků (např. formou provozního financování ze strany banky) nemusí být operativní záležitostí. Na druhou stranu, pokud by toto období bylo příliš dlouhé, by mohlo dojít k nereálným očekáváním podnikatelů a k nepřesnostem při sestavování výhledu vývoje likvidity. Fakticky by tak mohlo pouze docházet k oddalování zjištění úpadku ke škodě věřitelů. (Sprinz, Rahm, 2017)

6 Představení společnosti Louis a.s.

Na úvod bych chtěla upozornit, že jméno společnosti je fiktivní, protože vedení společnosti si nepřálo uvádět své jméno v mé práci.

Společnost Louis a.s. byla moderní logistická společnost založená v roce 2007 a poskytovala široké portfolio logistických služeb se zaměřením na zákazníky zejména z oblasti automobilového a elektrotechnického průmyslu.

Cílem bylo poskytovat komplexní logistické služby:

- skladování,
- dopravu,
- celní služby,
- kvalitativní kontrolu,
- přebalování a kompletaci.

Společnost provozovala vybudované logistické centrum, které se nacházelo v průmyslové zóně Plzeň Borská pole. Celková kapacita činila 17.000 paletových míst.

Ve všech činnostech následovala nejnovější trendy v oblasti logistiky:

- moderní manipulační a skladová technika,
- důmyslný skladový systém,
- technologie čárových kódů,
- komunikace se zákazníkem prostřednictvím nejnovějších systémů,
- elektronické on-line propojení s orgány celní správy.

Vlastními kamiony a prostřednictvím smluvních partnerů poskytovala zákazníkům veškeré druhy nákladní dopravy:

- vnitrostátní a mezinárodní kamionová přeprava,
- námořní přeprava,
- letecká přeprava,
- přeprava kusových zásilek.

6.1 Služby společnosti

Společnost Louis a.s. poskytovala svým klientům následující služby:

Skladování:

- nepřetržitý provoz 24 hodin denně 7 dní v týdnu,
- expresní vyskladnění do 3 hodin od objednání,
- 16 ramp,
- možnost nakládky z boku,
- sklad temperován na 15 °C, vlhkost vzduchu 30–40 %,
- objekt permanentně střežen ostrahou a kamerovým systémem.

Kamionová doprava – vnitrostátní, mezinárodní:

- 16 vlastních kamionů s emisní normou Euro 5,
- satelitní sledování polohy kamionů,
- realizace vnitrostátní přepravy již do 3 hodin od přijmutí objednávky,
- mezinárodní přepravy v rámci celé Evropy,
- přeprava kontejnerů z přístavů.

Obrázek 1: Kamion společnosti

Zdroj: Foto výrobce

Námořní přeprava:

- komplexní přepravní servis po celém světě,
- kontaktní kancelář v Šanghaji.

Celní služby:

- status „schválený příjemce” - oprávnění provádět dovozy ze zemí mimo EU,
- on-line napojení na celní správu – elektronické clenění do 60 minut,
- vedení statistického systému sběru a zpracování dat pomocí Intrastatu,
- zajištění celní agendy.

Doplňkové služby:

- přebalování a třídění zboží,
- kvalitativní kontroly s možností následných drobných oprav,
- nákup a kompletace obalového materiálu,
- předpříprava zboží k dalšímu zpracování.

IT služby:

- klientské připojení do systémů společnosti za účelem on-line náhledu zásob,
- vedení skladové agendy v systému zákazníka,
- generování a zasílání reportů dle přání zákazníka,
- programové úpravy na přání zákazníka.

Údaje o insolvenční společnosti

Na základě usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2015 bylo rozhodnuto o úpadku společnosti a dne 17. ledna 2016 bylo rozhodnuto o povolení reorganizace. Společnost byla přesvědčena o tom, že bude-li mít zachováno dispoziční oprávnění, byla by schopna přispět k maximalizaci výnosů ze zpeněžovaných aktiv jako osoba znalá v podnikání v daném oboru. Jak již bylo uvedeno, logistické centrum společnosti zahrnovalo budovy (haly), ale nezahrnovalo pozemky, které s budovami souvisely. Tyto pozemky patřily společnosti PH a.s., která byla připravena převést pozemky na společnost Louis a.s. Tím by se vytvořil funkční celek, jehož zpeněžením lze dosáhnout vyššího výnosu. Zároveň od 1. 1. 2014 platí změna občanského zákoníku, že stavba přestala být samostatnou věcí a vlastník tak nakládá pouze s pozemkem, jehož součástí je i stavba na něm umístěná.

7 Analýza stavu společnosti v letech 2008-2015

Společnost Louis a.s. byla založena na konci roku 2007 s cílem dosažení zisku a expanze společnosti. Aktivní činnost společnosti se vyvíjela až od září roku 2008, kdy se společnosti podařilo v Plzni na Borských polích pronajmout právě dostavěnou skladovací halu o velikosti 4.000 m². Pronájem druhé stejně velké skladovací haly následoval v únoru roku 2009. Dlouhodobý pronájem těchto hal získala společnost od společnosti PH a.s., která zároveň patřila k významným zákazníkům.

Společnost Louis a.s. poskytovala svým zákazníkům komplexní logistické služby v mezinárodním měřítku a její skladovací zázemí patřilo díky propracovanému řízení skladu k nejmodernějším v Čechách.

V letech 2008 a 2009 byla strategie společnosti zaměřena především na uvedení se do povědomí firem na Borských polích a okolí coby poskytovatel prvotřídních skladovacích a logistických služeb a získávání vlastního vyváženého portfolia zákazníků. Ihned po dokončení první haly začala společnost Louis a.s. spolupracovat s japonským gigantom MOL Logistics při poskytování logistických služeb pro společnost Daikin. Tato spolupráce pokračovala do září roku 2009, kdy nebylo dosaženo dohody o další spolupráci. Do konce roku 2009 se díky obětavé práci vedení společnosti podařilo nahradit výpadek tržeb a v prosinci 2009 byly již obě haly naplněny na 90 % kapacity.

V roce 2009 také docházelo k postupnému rozšiřování okruhu poskytovaných služeb (celní odbavení kontejnerů, svozy zboží ze západní Evropy apod.).

V roce 2010 se činnost soustředila na zkvalitnění poskytovaných služeb a celkové posílení tržního postavení společnosti v rámci Borských polí. Zároveň společnost začala získávat i zákazníky z jiných oblastí. Vzhledem k vysokému stupni naplněnosti stávajících dvou pronajatých skladovacích hal a neustálému růstu potřeb zákazníků bylo rozhodnuto o výstavbě dalších dvou skladovacích hal, tentokrát včetně prostoru pro montáže, kvalitní kontroly atd. Tyto haly byly financovány z cizích zdrojů (úvěrem). Vlastní výstavba započala v srpnu 2010.

V roce 2011 byla dokončena výstavba 2 skladovacích hal o skladovací kapacitě 8.000 m². Vzhledem k vysoké poptávce po kvalitních službách v oblasti skladování se podařilo nové haly kompletně zaplnit v relativně krátké době. Celkové zaplnění skladu se pohybovalo v rozmezí 75–85 %, což byla odpovídající hodnota při plynulém a optimálním průtoku zboží. V tomto roce se rozšiřovalo portfolio služeb v nově

vybudovaných prostorách o kvalitní kontroly a lehkou montáž. V průběhu roku se investovalo do nákupu nových dopravních prostředků, což mělo za následek menší závislost na kvalitě služeb od dodavatelů a flexibilnější reakce na požadavky zákazníků. Ve stále větším měřítku se začala poskytovat námořní a letecká přeprava pro zákazníky z celé ČR. Hlavní cíl zajišťovat komplexní logistické služby byl splněn.

Rok 2011 byl považován za rok expanze společnosti ve všech oblastech logistiky.

V první polovině roku 2012 se pronajalo 2.000 m² skladovací plochy z důvodu pokrytí požadavků zákazníků. Pokračovalo prohloubení spolupráce se stávajícími zákazníky a expanze společnosti do dalších průmyslových zón v ČR. Nadále pokračoval nákup dopravní techniky, která byla všechna pořízena na leasing.

Další vývoj společnosti byl bez zásadních změn.

V roce 2013 došlo k významné události v zápisu do obchodního rejstříku, kdy byl zapsán pouze jediný akcionář.

Současně byl v roce 2013 vlastní kapitál v minusových hodnotách. Tato situace měla být napravena ekonomickou činností společnosti a jediný člen představenstva přislíbil, že bude k dispozici dostatek prostředků pro chod společnosti. V souladu s obchodním zákoníkem společnost na valné hromadě přijala nezbytná opatření v souvislosti s neuhrazenou ztrátou společnosti v roce 2013.

Na konci roku 2014 rozhodl jediný akcionář společnosti, v rámci výkonu působnosti valné hromady o zvýšení základního kapitálu, a to nepeněžitým vkladem, jehož předmětem jsou pozemky v katastrálním území Plzeň Skvrňany. Základní kapitál měl být zvýšen o částku 86.000.000 Kč.

Následně poté, kdy došlo k zápisu tohoto usnesení do obchodního rejstříku, a to dne 28. 1. 2015, mohla být uzavřena smlouva o úpisu akcií. Již ale začínalo být zřejmé, že společnost Louis a.s. se dostává do hospodářských potíží, v jejichž důsledku by listinné akcie na majitele, vydávané za nepeněžitý vklad, neodpovídaly hodnotě pozemků, které měly být předmětem vkladu, resp. hodnota těchto akcií by neodpovídala hodnotě pozemků. Na základě usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2015 bylo rozhodnuto o úpadku dlužníka.

Vedení společnosti se ve všech letech rozhodlo využít možnosti neuvádět v rámci své roční účetní závěrky Přehled o peněžních tocích. Obecně společnost definovala peněžní prostředky v rozvahách v jednotlivých letech.

Z následujících účetních výkazů společnosti Louis a.s. je patrné, jak se jednotlivé kroky rozvoje společnosti promítaly do Rozvahy a do Výkazu zisku a ztrát.

Rozvaha – aktiva

Tabulka 2: Zkrácená Rozvaha - aktiva společnosti Louis a.s. 2008-2015 (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aktiva celkem	17650	14075	138731	195483	262568	251945	237496	216582
Dlouhodobý majetek	190	595	103327	149688	179860	213175	198110	187054
Dlouhodobý nehmotný majetek	10	5	161	91	52	481	466	325
Dlouhodobý hmotný majetek	180	590	103166	149597	179808	212694	197644	186729
Stavby	0	0	0	142581	133076	210074	195676	185225
Samostatné movité věci	180	590	1104	6991	4974	2620	1755	1291
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	0	101205	25	41758	0	213	213
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0	857	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	15837	13393	34992	44863	81171	37746	38825	28204
Zásoby	194	53	2615	2725	3173	0	0	0
Materiál	100	0	0	86	51	0	0	0
Zboží	94	53	2615	2639	3122	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	10460	10947	17226	36124	54159	33940	34207	24314
Pohledávky z obchodních styků	9789	10697	12026	34779	58440	31685	32797	22945
Stát - daňové pohledávky	644	0	4965	0	4264	984	0	0
Krátkodobé poskytnuté zálohy	0	0	0	0	1322	775	1081	784
Dohadné účty aktivní	26	250	275	1346	0	0	0	0
Jiné pohledávky	1	0	0	0	133	496	329	585
Krátkodobý finanční majetek	5183	2393	15111	6014	13839	3806	4618	3890
Peníze	1224	1241	390	529	596	105	359	376
Bankovní účet	3959	1152	14721	5485	13243	3701	4259	3514
Časové rozlišení	1623	87	412	932	1537	1024	561	1324

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2015

Ze struktury aktiv z Rozvahy můžeme vidět, že v prvních dvou letech, a to 2008 a 2009, měla společnost velmi malý podíl dlouhodobého majetku, protože si na své služby postupně pronajala dvě haly. V roce 2010 bylo vysoké zvýšení dlouhodobého majetku způsobené výstavbou dalších dvou hal. Následující roky pokračovalo zvyšování dlouhodobé majetku nákupem dopravních prostředků až do roku 2013, kdy byla úroveň dlouhodobého majetku nejvyšší. V navazujících letech zvyšování majetku již nebylo. Nepatrně se na struktuře aktiv promítaly i krátkodobé pohledávky z obchodních styků. Ostatní složky tvoří nepatrné částky ve struktuře aktiv.

Rozvaha - pasiva

Tabulka 3: Zkrácená Rozvaha - pasiva společnosti Louis a.s. 2008-2015 (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pasiva celkem	17650	14075	138731	195483	262568	251945	237496	216582
Vlastní kapitál	2017	-2036	2310	1979	1665	-30869	-51917	-66173
Základní kapitál	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
Rezervní fond	0	0	0	217	217	217	217	217
Výsledek hospodaření minulých let	0	17	-4036	93	-238	-552	-33086	-54134
Nerozdělený zisk minulých let	0	0	17	93	93	0	0	0
Nerozdělená ztráta minulých let	0	0	-4053	0	-331	-552	-33086	-54134
Výsledek hospodaření běžného účetního období	17	-4053	4346	-331	-314	-32534	-21048	-14256
Cizí zdroje	15633	16111	136421	193504	259987	280912	289425	282755
Dlouhodobé závazky	0	0	0	41	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	15633	16111	27594	39814	77640	40896	39687	44190
Krátkodobé závazky z obchodních vztahů	15588	11495	22590	33712	71182	36356	29973	30931
Závazky vůči zaměstnancům	11	399	2601	2377	3894	1553	1710	1552
Závazky ze sociální a zdravotního pojištění	6	249	891	1396	1603	1240	3555	7874
Stát - daňové závazky	14	830	1492	1626	591	1249	1780	2136
Krátkodobé přijaté zálohy	0	0	0	0	83	217	21	0
Dohadné účty pasivní	14	3138	20	703	287	182	132	0
Jiné závazky	0	0	0	0	0	99	2516	1697
Bankovní úvěry	0	0	108827	153649	182347	240016	249738	238565
Bankovní úvěry dlouhodobé	0	0	108827	130797	150467	214955	237205	237205
Bankovní úvěry krátkodobé	0	0	0	22852	31880	25061	12533	1360
Časové rozlišení	0	0	0	0	916	1902	-12	0

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2015

Ve struktuře pasiv je nejvýznamnější položkou výsledek hospodaření v běžném období, nerozdělená ztráta a bankovní úvěry. Když se podíváme na vývoj hospodářského výsledku v jednotlivých letech, je na první pohled zřejmé, že nemá dobrý průběh. V roce 2009 se do ztráty společnosti promítly problémy v poskytování logistických služeb. Problémy byly ale na konci roku 2009 překonány a v roce 2010 se společnost dostala do zisku. Následující rok 2011 ale přinesl zase ztrátu způsobenou zvýšenými náklady na výstavbu hal a nákupem dopravních prostředků. Tato ztráta se postupem let prohlubovala a zvyšovala až do roku 2015, kdy byla situace ve firmě neúnosná.

Další výraznou položkou ve struktuře pasiv jsou cizí zdroje. Na kterých se nejvíce podílela výše bankovních úvěrů a krátkodobých závazků z obchodních styků. Výše bankovních úvěrů začala být nebezpečná, když společnost potřebovala finanční

prostředky na výstavbu již zmiňovaných hal a nákup dopravních prostředků. Výše krátkodobých závazků z obchodních styků se postupně navyšuje každým rokem, protože společnost nebyla schopna splácet své závazky z důvodu narůstání ztráty.

Výkaz zisku a ztrát

Tabulka 4: Výkaz zisku a ztrát společnosti Louis a.s. 2008-2015 (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tržby za prodej zboží	1470	3109	16838	35416	41600	6677	0	1
Náklady vynaložené na prodané zboží	708	2129	14287	28526	29247	6419	0	0
Obchodní marže	762	980	2551	6890	12353	258	0	1
Výkony	13092	63337	102064	158028	249054	158757	159490	84049
Tržby za prodej vlastních výrobků	13092	63337	102064	158028	249054	158757	159490	84048
Výkonová spotřeba	13756	60429	71187	102099	172042	121239	114198	65061
Spotřeba materiálu a energie	639	3221	5984	13651	22870	18435	21705	18528
Služby	13117	57208	65203	88448	149172	102804	92493	46533
Přidaná hodnota	98	3888	33428	62819	89365	37776	45292	18989
Osobní náklady	47	8016	26406	44999	64754	40918	32882	25577
Daně a poplatky	4	5	101	248	482	696	837	107
Odpisy dlouhodobého majetku	2	144	524	7271	13216	14509	15787	11057
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	0	0	778	113	195	314	281	33257
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	0	0	672	19	50	310	108	32988
Tržby z prodeje materiálu	0	0	106	94	145	4	173	269
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	0	0	722	0	281	257	108	22938
Ostatní provozní výnosy	0	608	491	1593	3447	3985	7581	2043
Ostatní provozní náklady	34	300	757	4126	6762	7217	10363	6212
Provozní výsledek hospodaření	11	-3969	6187	7881	7512	-21522	-6823	-11602
Výnosové úroky	12	9	25	30	9	3	0	0
Nákladové úroky	0	0	730	6956	7819	9564	11245	479
Ostatní finanční výnosy	15	24	93	487	4109	3543	1793	1050
Ostatní finanční náklady	8	117	477	885	3570	5009	4773	3225
Finanční výsledek hospodaření	19	-84	-1089	-7324	-7271	-11027	-14225	-2654
Daň z příjmů za běžnou činnost	13	0	752	888	448	0	0	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	17	-4053	4346	-331	-207	-32549	-21048	-14256
Mimořádné výnosy	0	0	0	0	11	15	0	0
Mimořádné náklady	0	0	0	0	118	0	0	0
Mimořádný výsledek hospodaření	0	0	0	0	-107	15	0	0
Výsledek hospodaření za účetní období	17	-4053	4346	-331	-314	-32534	-21048	-14256
Výsledek hospodaření před zdaněním	30	-4053	5098	557	134	-32534	-21048	-14256

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2015

Z Výkazu zisku a ztrát společnosti vidíme, jak se vyvíjel hospodářský výsledek v jednotlivých letech a jak se k němu dospělo. V roce 2009 byl výpadek zisku způsoben ztrátou významného zákazníka. Na konci roku 2009 se společnost dostala zpátky na plnou kapacitu skladovacích hal. To se projevilo v roce 2010 na hospodářském výsledku, který byl zpátky v zisku. Následující roky byla už společnost jen ve ztrátě, což bylo způsobeno vysokou výší nákladových úroků, které měla společnost z bankovních úvěrů. Ztráta z finanční činnosti tak ovlivnila celkový hospodářský výsledek, protože společnost nedokázala vytvořit tak vysoký provozní hospodářský výsledek, který by to převýšil. V roce 2013 byla také už ztráta u provozního hospodářského výsledku způsobená vysokým nárůstem majetku společnosti a jejich následným odepisováním. Společnost nedokázala vytvořit tak vysoké provozní tržby, které by to pokryly.

Ze základních výkazů společnosti si lze už udělat základní obrázek o tom, jak si společnost v jednotlivých letech vedla. To, že se v roce 2015 dostala do úpadku, není nic, co by výkazy nepotvrzovaly.

Důležité je upozornit, že údaje ve výkazu zisku a ztrát a v rozvaze v roce 2015 jsou pouze do data 12. 10. 2015, protože od 13. 10. 2015 je společnost Louis a.s. v úpadku. Účetní uzávěrka se proto dělala k datu 12. 10. 2015.

7.1 Analýza likvidity

Hotovostní likvidita

Hotovostní likvidita pracuje s pohotovými platebními prostředky, tj. pokladní hotovost a peníze na bankovních účtech.

Tabulka 5: Hotovostní likvidita (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Krátkodobé cizí zdroje	15633	16111	27594	62666	109520	65957	52220
Krátkodobý finanční majetek	5183	2393	15111	6014	13839	3806	4618
Hotovostní likvidita	0,33	0,15	0,55	0,1	0,13	0,06	0,09

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Z tabulky je patrné, že hodnota tohoto ukazatele se pohybovala hodně nízko. Když výsledky porovnáme s doporučenými hodnotami uvedenými v tabulce 1, lze říct, že společnost Louis a.s. dosáhla těchto hodnot jen v letech 2008 a 2010. Ostatní roky byly hodnoty špatné. Je to způsobeno tím, že vzhledem k výši krátkodobého cizího

kapitálu byl přísun peněz nedostatečný. Společnost měla vysoký podíl krátkodobých cizích zdrojů, který se postupně zvyšoval až do roku 2012 a poté klesal. Zvýšení bylo způsobeno nárůstem závazků z obchodních styků, které nebyly hrazeny ve splatnosti. Další významnou položkou ovlivňující krátkodobé cizí zdroje byly závazky vůči zaměstnancům, jejichž počet rostl, a také průběžně narůstaly závazky vůči zdravotní pojišťovně a sociálnímu zabezpečení, které se ale nesplácely. V roce 2011 také začala mít společnost Louis a.s. krátkodobé bankovní úvěry. Pohotovité platební prostředky byly v malé výši, nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2010, kdy byl velký zůstatek na bankovním účtu, který spolu s hotovostí v pokladně postačil na doporučené krytí krátkodobých cizích zdrojů.

Pohotovostní likvidita

Ukazatel je oproti předchozímu rozšířen o peníze, které podniku dluží odběratelé neboli pohledávky z obchodních vztahů, u nichž je důležité, jak je vysoká pravděpodobnost jejich inkasa.

Tabulka 6: Pohotovostní likvidita (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Krátkodobé pohledávky	10460	10947	17226	36124	64159	33940	34207
Krátkodobé cizí zdroje	15633	16111	27594	62666	109520	65957	52220
Krátkodobý finanční majetek	5183	2393	15111	6014	13839	3806	4618
Pohotovostní likvidita	1	0,83	1,17	0,67	0,71	0,57	0,74

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Doporučené hodnoty z teoretické části jsou nad hodnotou 1. Což společnost dosahovala v roce 2008, kdy měla nejmenší množství krátkodobých cizích zdrojů, jako jsou závazky z obchodních styků a závazky vůči zaměstnancům, oproti výši peněz v hotovosti a na bankovních účtech spolu s pohledávkami z obchodních styků. Zároveň neměla společnost žádnou výši krátkodobých bankovních úvěrů. Dále doporučenou hodnotu dosahovala ještě v roce 2010, kdy měla největší výši pohotových platebních prostředků, což bylo způsobeno vysokým zůstatkem na bankovním účtu, a k tomu neměla žádné krátkodobé bankovní úvěry. V dalších letech společnost nedosahovala na požadované hodnoty. Bylo to způsobeno velkým nárůstem krátkodobých cizích zdrojů, závazků z obchodních styků a jejich nesplácení a z krátkodobých bankovních úvěrů, které měla společnost od roku 2011.

Běžná likvidita

Tento ukazatel v sobě zahrnuje veškerá oběžná aktiva. Vyjadřuje údaj, kolikrát by byla společnost schopna uspokojit svoje věřitele, kdyby proměnila všechny svá oběžná aktiva na peníze.

Tabulka 7: Běžná likvidita (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	15837	13393	34992	44863	81171	37746	38825
Krátkodobé cizí zdroje	15633	16111	27594	62666	109520	65957	52220
Běžná likvidita	1,01	0,83	1,27	0,72	0,74	0,57	0,74

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Doporučené hodnoty nad 1,20 měla společnost jen v roce 2010, kdy do oběžných aktiv zasahovala vysoká úroveň zůstatku bankovního úvěru a společnost ještě nedisponovala krátkodobým úvěrem. Zásoby v oběžných aktivech ale nehrají až tak důležitou roli, společnost byla zaměřena na jinou činnost. Na špatné hodnoty mělo vliv navyšování závazků z obchodních styků a jejich nesplácení a od roku 2011 krátkodobé bankovní úvěry.

Z analýzy likvidity vyplynulo, že společnost Louis a.s. měla velké problémy se zajištěním hotovostní, pohotovostní a běžné likvidity. U hotovostní likvidity uspokojivé hodnoty dosahovala společnost v letech 2008 a 2010. V ostatních letech měla společnost vysoký podíl krátkodobých cizích zdrojů a neměla dostatek krátkodobého finančního majetku, který by je pokryl. U pohotovostní likvidity byly také v letech 2008 a 2010 výsledky dobré. V roce 2008 byl nejnižší podíl krátkodobých cizích zdrojů a v roce 2010 to bylo způsobeno tím, že byl vysoký podíl krátkodobého finančního majetku a poměrně nízká výše krátkodobých cizích zdrojů. Od následujícího roku 2011 byl rapidní nárůst krátkodobých cizích zdrojů z důvodu krátkodobých bankovních úvěrů a společnost měla nedostatek krátkodobého finančního majetku a málo krátkodobých pohledávek, které by je pokryly. Ani u běžné likvidity nepomohla výše oběžných aktiv k poměru krátkodobých cizích zdrojů k tomu, aby se výsledky daly zařadit k přijatelným. Přijatelné byly pouze v roce 2010, kdy byl významný zůstatek na bankovním účtu.

Všechny ukazatele likvidity vlastně informují o schopnosti podniku splácet své krátkodobé závazky, což bylo do určité míry důležité. Peníze, které chyběly

ve společnosti na pokrytí krátkodobých cizích zdrojů, brzdily podnikové záměry a cíle, z čehož vyplývají negativní důsledky. Společnost Louis a.s. bohužel nezveřejňuje výkaz cash flow.

7.2 Ukazatelé zadluženosti

Důležitým cílem finančního řízení bylo dosažení optimálního poměru vlastního a cizího kapitálu neboli optimální zadluženost. Krytí potřeb většinou vlastním kapitálem, vede k zatěžování podniku a nedostatečné pružné reakci podniku. Zadluženost sama o sobě nebyla negativní, protože ve finančně stabilním podniku přispívá k celkové rentabilitě podniku a zvyšování jeho tržní hodnotě. Cizí kapitál může být výhodnější, ale je rizikový.

Míra zadluženosti

Tento ukazatel hodnotí, jak byli věřitelé chráněni pro případ platební neschopnosti. Čím byla hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím bylo riziko věřitelů vyšší. Je základním ukazatelem, který hodnotí, v jaké výši je majetek podniku kryt cizími zdroji.

Tabulka 8: Míra zadluženosti (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cizí zdroje	15633	16111	136421	193504	259987	280912	289425
Aktiva celkem	17650	14075	138731	195483	262568	251945	237496
Celková zadluženost	89%	114%	98%	99%	99%	111%	122%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Kvůli rovnováze aktiv a pasiv zde uvádím jako příklad rok 2014 a jeho strukturu pasiv. Vlastní kapitál je ve výši -51.917.000 Kč a je tvořen převážně hospodářským výsledkem běžného účetního období ve výši -21.048.000 Kč, nerozdělenou ztrátou minulých let ve výši -33.086.000 Kč, základním kapitálem 2.000.000 Kč a rezervním fondem 217.000 Kč. Cizí zdroje jsou 289.425.000 Kč a účet časového rozlišení je ve výši -12.000 Kč.

Hodnoty, kterých společnost dosahuje, by se daly charakterizovat jako velmi rizikové. Dokonce v letech 2009, 2013 a 2014, jak bylo vidět z tabulky 8, aktiva společnosti nepokryjí cizí zdroje. U společnosti Louis a.s. byly nepříznivé hodnoty

způsobené tím, že od roku 2010 měla společnost dlouhodobé bankovní úvěry, které narůstaly z důvodu nákupu dopravních prostředků a zařízení, a od roku 2011 i krátkodobé bankovní úvěry. Zároveň výraznou položku cizích zdrojů tvořily závazky z obchodních styků, kde společnost neměla dobrou platební morálku.

Úrokové zatížení

Tento ukazatel nám vyjadřuje, kolik % ze zisku společnosti odčerpávají placené úroky.

Tabulka 9: Úrokové zatížení (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EBIT	30	-4053	5098	557	134	-32534	-21048
Nákladové úroky	0	0	730	6956	7819	9564	11245
Úrokové zatížení	0	0	14%	125%	5835%	-29%	-53%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

EBIT = zisk před úroky a zdaněním

Pro společnost Louis a.s. byl velmi pozitivní výsledek v letech 2008 a 2009, kdy nebyla žádná výše úroků, protože společnost neměla žádný úvěr. V roce 2010 by se dal ještě výsledek brát za přijatelný, protože nákladové úroky odčerpávaly ze zisku jen 14 %, protože společnost dostala první dlouhodobý úvěr. Ale od roku 2011 byl výrazný nárůst nákladových úroků. Společnost čerpala další bankovní úvěry na nákupy dopravních prostředků a ostatních zařízení. Hospodářský výsledek, který společnost vytvořila, nestačil na pokrytí následných nákladových úroků z uvedených úvěrů. V letech 2013 a 2014 byla dokonce ztráta, takže nebylo z čeho hradit úroky. Společnost měla problémy se splácením dluhů.

Úrokové krytí

Tímto ukazatelem se zjišťuje, nakolik je zajištěno placení úroků ve společnosti. Čím vyšší je hodnota, tím je finanční situace v podniku lepší.

Tabulka 10: Úrokové krytí (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EBIT	30	-4053	5098	557	134	-32534	-21048
Nákladové úroky	0	0	730	6956	7819	9564	11245
Úrokové krytí	0	0	698%	8%	1,70%	-340%	-187%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

EBIT = zisk před úroky a zdaněním

Podle údajů v tabulce 10 byla společnost v letech 2008 a 2009 bez úroků, protože neměla žádné bankovní úvěry, ze kterých by plynuly nákladové úroky. V následujícím roce 2009 dostala společnost první bankovní úvěr a dosažený zisk mnohonásobně kryl placené úroky. Od roku 2011 byl velký nárůst bankovních úvěrů a z nich i nákladových úroků. Vytvořený zisk postačoval jen částečně na úhradu nákladových úroků. V posledních dvou letech 2013 a 2014 byla ve společnosti ztráta, což znamená, že společnost neměla prostředky na zaplacení nákladových úroků.

U analýzy zadluženosti byly vybrány ukazatele míra zadluženosti, úrokové zatížení a úrokové krytí a ani tyto ukazatele nedosahovaly příznivých výsledků. Celková zadluženost společnosti Louis a.s. ukazuje, jak byl majetek firmy kryt cizími zdroji. Ani v jednom roce společnost nedosahovala příznivých výsledků. Ve většině let byl skoro celý majetek firmy kryt cizími zdroji, dokonce v letech 2009, 2013 a 2014 převyšovaly cizí zdroje majetek firmy. Společnost Louis a.s. měla velké množství cizích zdrojů, na nichž se nejvíce podílely od roku 2011 bankovní úvěry a taky závazky z obchodních styků. U ukazatelů úrokového zatížení a úrokového krytí se k výpočtu využíval hospodářský výsledek firmy. Společnost dosahovala ztráty i v letech 2013 a 2014, proto nebyla schopna plnit své závazky. V letech 2008 a 2009 neměla žádné nákladové úroky, protože neměla žádné bankovní úvěry, které by přinášely nákladové úroky. Pouze v roce 2010 dosáhla společnost dostatečně velkého zisku, který pokryl nákladové úroky z úvěrů, které nebyly zatím tak vysoké. Další dva roky 2011 a 2012 sice měla společnost zisk, ale nepostačuje na pokrytí výše nákladových úroků, protože výše úvěrů rychle rostla.

7.3 Ukazatele aktivity

Pomocí těchto ukazatelů zjistíme, jestli je velikost jednotlivých druhů aktiv v rozvaze k poměru k hospodářským aktivitám podniku přiměřená.

Z ukazatelů aktivity byly vybrány jen ty, které nejvíce analyzují situaci ve společnosti. Jedna z věcí, která společnost dostala do nesnází, je nedostatečné hlídání splatnosti pohledávek a závazků.

Produktivnost vloženého kapitálu

Tento ukazatel je jeden z klíčových ukazatelů efektivnosti. Měří celkové využití kapitálu. Ukazatel nám analyzuje, jak se zhodnocují veškerá aktiva tržbami, které podnik vytvořil.

Tabulka 11: Produktivita vloženého kapitálu (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva	17650	14075	138731	195483	262568	251945	237496
Tržby	14562	66446	118902	193444	290654	165434	159490
Produktivita vloženého kapitálu	83%	472%	86%	99%	111%	66%	67%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Z výsledků společnosti Louis a.s. vidíme v tabulce 11, že nejvíce aktiva přinesly v roce 2009, kdy byla nízká úroveň aktiv, protože společnost měla dlouhodobý majetek v nájmu, ale byly vytvořeny vysoké tržby oproti aktivům. Z ostatních let z tabulky vyplývá, že společnost vytvořila tržby přibližně ve stejné výši, jako je výše aktiv. Až v posledních dvou letech 2013 a 2014 tržby klesaly.

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek nám říká, jak dlouho musí podnik počkat, než dostane platby od svých odběratelů. Pokud ukazatel dlouhodobě překračuje dobu splatnosti, je nutné prověřit platební morálku odběratelů. Všeobecně se dá říct, že čím je kratší doba, tím lépe pro podnik a tím dříve má k dispozici peníze od odběratelů a nemusí si brát cizí zdroje na financování chodu podniku.

Tabulka 12: Doba obratu pohledávek (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pohledávky	10460	10947	17226	36124	64159	33940	34207
Tržby	14562	66446	118902	193444	290654	165434	159490
Obrat pohledávek	259	59	52	67	79	74	77

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

V tabulce 12 jsou vypočteny údaje za jednotlivé roky u společnosti Louis a.s. Pohledávky ve společnosti jsou převážně tvořeny z pohledávek z obchodního

styku a jejich doba obratu byla v prvním roce velmi vysoká. Následující roky se doba obratu pohledávek snížila, ale pořád tam byla čekací doba okolo dvou měsíců, což se postupně zvyšovalo a nebylo to dobré pro firmu. Ve společnosti Louis a.s. byla ve většině obchodních případů nastavena splatnost 30 dnů, výjimečně 60 dnů. Takže z výsledků vyplývá, že odběratelé nebyli solventní a společnost musela dlouho čekat, než dostane zapláceno za své služby. Z doporučených hodnot vychází, že tento ukazatel by se měl minimalizovat.

Doba obratu závazků

Tento ukazatel ukazuje období mezi vznikem závazku a jeho úhradou. Udává počet dnů, po které společnost od svých dodavatelů využívá bezplatný obchodní úvěr. Pro firmy je všeobecně dobré, čím je delší doba, tím mají déle svoje peníze k dispozici.

Tabulka 13: Doba obratu závazků (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Závazky	15633	16111	27594	39814	77640	40896	39687
Tržby	14562	66446	118902	193444	290654	165434	159490
Doba obratu závazků	386	87	84	74	96	89	90

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Z údajů společnosti Louis a.s. lze vyčíst, že splatnost závazků se pohybovala přibližně ve stejné úrovni kolem třech měsíců kromě prvního roku, kdy doba byla delší než jeden rok. Ve společnosti Louis a.s. tvořily závazky z velké části závazky z obchodních vztahů, malou část tvoří závazky vůči zaměstnancům a závazky vůči zdravotním pojišťovnám a sociálnímu zabezpečení, které postupně narůstají, protože společnost je nehradila a zřejmě ani vysoké sankce je neodradily.

7.4 Ukazatele rentability

Rentabilita měří, jak je podnik schopen dosahovat zisk použitím investovaného kapitálu a jak je schopen vytvářet nové zdroje. Čím vyšší je hodnota rentability, tím lépe hospodaří podnik se svým majetkem a kapitálem. Poměruje se dosažený hospodářský výsledek s jinými veličinami, aby se zhodnotila úspěšnost při dosahování cílů společnosti. Do ukazatelů rentability u společnosti Louis a.s. byl použit hospodářský výsledek za účetní období, protože čistý zisk lépe vyjadřuje výsledky.

Rentabilita celkového kapitálu

Ukazatel hodnotí, jak se celkový kapitál společnosti zhodnotil a jakého výsledku dosáhlo hospodaření. Hodnotí, jak se reprodukuje veškerý kapitál vložený do podniku bez ohledu na jeho původ.

Tabulka 14: Rentabilita celkového kapitálu (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkový kapitál	17650	14075	138731	195483	262568	251945	237496
Výsledek hospodaření	17	-4053	4346	-331	-314	-32534	-21048
Výnosnost celkového kapitálu	0,10%	-29%	3%	-0,16%	-0,12%	-13%	-9%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Z výsledků společnosti Louis a.s. vidíme v tabulce 15, že zisk byl jen v letech 2008 a 2010, kdy výnosnost celkového kapitálu dosahovala jen malé hodnoty. Ostatní roky měla společnost Louis a.s. ztrátu, proto byly výsledné hodnoty v minusu. Ztráta ve společnosti byla způsobena ztrátou ve finančním hospodářském výsledku, který byl způsoben vysokými nákladovými úroky z bankovních úvěrů a ostatními finančními náklady, které převyšují dosažené finanční výnosy.

Rentabilita vlastního kapitálu

Výnosnost vlastního kapitálu vyjadřuje výnosnost kapitálu, který do podniku vložili akcionáři. Výsledky by měly být vyšší než výnosnost cenných papírů garantovaných státem, jinak podnik směřuje k zániku.

Tabulka 15: Rentabilita vlastního kapitálu (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výsledek hospodaření	17	-4053	4346	-331	-314	-32534	-21048
Vlastní kapitál	2017	-2036	2310	1979	1665	-30869	-51917
Výnosnost vlastního kapitálu	0,80%	199%	188,10%	-17%	-19%	105%	40%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Z výsledků společnosti Louis a.s. vyplývá v tabulce 16, že v letech 2008 a 2010 se povedlo společnosti zhodnotit vlastní kapitál, ale ostatní roky byla ztráta. Zároveň

v letech 2009, 2013 a 2014 se nachází vlastní kapitál v minusu, a to z důvodu, že se v něm kumuluje ztráta minulých let.

Rentabilita tržeb

Ukazatel nám říká, kolik procent korun zisku utvoří z jedné koruny tržeb. Závisí na výši tržeb a zisku, které podnik vytvoří. Odráží schopnost podniku poskytovat služby s nízkými náklady nebo za vysokou cenu.

Tabulka 16: Rentabilita tržeb (v tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výsledek hospodaření	17	-4053	4346	-331	-314	-32534	-21048
Tržby	14562	66446	118902	193444	290654	165434	159490
Výnosnost tržeb	0,10%	-6%	3,70%	-0,17%	-0,10%	-20%	-13%

Zdroj: Vlastní zpracování dle účetních závěrek společnosti Louis a.s. 2008-2014

Z výsledků společnosti Louis a.s. lze říci, že pouze v letech 2008 a 2010 dosáhla společnost kladného hospodářského výsledku, proto jsou i výsledky výnosnosti tržeb plusové. Ostatní roky byla ve společnosti ztráta, proto výnosnost tržeb byla v záporných hodnotách. Nízká úroveň výnosnosti dokládá chybné řízení společnosti.

Z hlediska ukazatelů výnosnosti byly výsledky pro společnost špatné. U ukazatelů výnosnosti celkového kapitálu, výnosnosti vlastního kapitálu i rentability tržeb byl při výpočtu použit výsledek hospodaření, který byl kladný pouze v letech 2008 a 2010, proto bych ostatní roky, když byl hospodářský výsledek ztráta, nazvala spíše ne rentabilita, ale poměr ztráty. Dokonce u ukazatele rentability vlastního kapitálu byly hodnoty vlastního kapitálu záporné v letech 2009, 2013 a 2014 a zároveň v těchto letech byla i ztráta jako výsledek hospodaření.

8 Využití technik kreativního účetnictví

V této části jsem analyzovala možné ovlivnění výsledků prostřednictvím kreativního účetnictví ve společnosti Louis a.s. Společnost se mohla snažit o vykázání lepšího výsledku ve zvoleném časové úseku, protože k tomu mohla použít vhodné metody a postupy. V našem případě lze ilustrovat situaci ve společnosti Louis a.s. za rok 2013 s cílem maximalizovat výsledek hospodaření, protože v tomto roce skončila společnost s vysokou ztrátou 32.534.000 Kč.

8.1 Kapitalizace úroků z úvěru

Společnost si během roku pořídila dlouhodobý hmotný majetek, nákup dopravních prostředků a hal, ve výši 32.000.000. Kč při úrokové míře 10 %.

Účtování mohlo probíhat ve dvou variantách. Společnost mohla úroky zahrnout do nákladů nebo je kapitalizovat. Pokud budou úroky zahrnuty do nákladů, sníží se o tuto částku výsledek hospodaření, což v situaci, ve které společnost byla, není žádoucí. Společnost proto úroky z poskytnutých úvěrů kapitalizuje. Úroky se zahrnou do pořizovací ceny nakoupeného majetku, pak zařadí majetek do užívání a odepisuje se po řadu let. Pozemky patří firmě PH a.s. Účtovat se bude následovně:

Rok 2013

Úrok z majetku	3.200.000 Kč	042/321
Zařazení majetku do užívání	3.200.000 Kč	021,022/042

8.2 Zkreslení nákladů za pohonné hmoty

Na základě kontroly účetních dokladů byly nalezeny doklady za pohonné hmoty ve výši 1.000.000 Kč. U dokladů nebyla prokázána spotřeba společnosti Louis a.s., ale společnost je zaúčtovala. Částka je zaokrouhlena. Proto náklady byly o tuto částku sníženy. Změna na účet se promítne následovně:

Rok 2013

Neoprávněné náklady za pohonné hmoty	1.000.000 Kč	321/549
--------------------------------------	--------------	---------

Touto operací se zvýšil výsledek hospodaření o 1.000.000 Kč kvůli snížení nákladového účtu a snížení účtu závazku v rozvaze na straně pasiv o 1.000.000 Kč.

8.3 Faktura za služby v příštím období

Společnost Louis a.s. poskytovala svým odběratelům servisní služby, které prodává. Podle smlouvy s odběratelskou firmou MOL měla začátkem roku 2014 poskytnout služby za 6.000.000 Kč. Faktura byla vydána s předstihem po domluvě s odběratelem. Aby se zvýšil výsledek hospodaření již v roce 2013, vystavila fakturu v prosinci 2013. Účtování je takto:

Rok 2013

Prodej servisních služeb	6.000.000 Kč	311/602
--------------------------	--------------	---------

Touto operací se zvýší výnosy a zároveň výsledek hospodaření o 6.000.000 Kč. V rozvaze se tato operace projeví zvýšením pohledávek na straně aktiv.

8.4 Vystavení fiktivní faktury

Ovlivnit výsledek hospodaření pomocí kreativního účetnictví lze vystavením fiktivní faktury. Společnost Louis a. s. vystavila fakturu na 25.000.000 Kč na servisní služby firmě PH a. s. na základě její fiktivní objednávky. Ve faktuře se také promítla daň z přidané hodnoty, kterou společnost řádně odvedla. Její výše je přiměřená činnosti společnosti.

Tato částka zvýšila výnosy, ale faktura nebyla nikdy uhrazena. Následující účetní období tuto fiktivní fakturu společnost Louis a.s. označila jako nedobytnou pohledávku, účetně ji odepsala a fiktivní objednávku stornovala.

Účtování:

Rok 2013

Vydaná faktura na servisní činnost	25.000.000 Kč	311/602
------------------------------------	---------------	---------

Následující účetní období - rok 2014

Odpis nedobytné pohledávky	25.000.000 Kč	546/311
----------------------------	---------------	---------

Vystavením fiktivní faktury společnost Louis a.s. zvýšila svůj výsledek hospodaření o 25.000.000 Kč a v rozvaze došlo ke zvýšení pohledávek na straně aktiv.

8.5 Shrnutí pohybů na účtech

Jednotlivé účetní operace:

Úrok z majetku	3.200.000 Kč	042/321
Zařazení úroku do majetku	3.200.000 Kč	021,022/042
Neoprávněné náklady za pohonné hmoty	1.000.000 Kč	321/549
Prodej servisních služeb	6.000.000 Kč	311/602
Vydaná faktura na servisní činnost	25.000.000 Kč	311/602

8.6 Promítnutí změn do výkazu Rozvaha

Na vykázání lepšího výsledku hospodaření jsem promítla do výkazu Rozvahy pouze „legální variantu“. Použila jsem kapitolu 8.1 - Kapitalizace úroků z úvěru a kapitolu 8.2 – Zkreslení nákladů za pohonné hmoty.

Tabulka 17: Výkaz Rozvaha – aktiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Rok 2013	Upravené hodnoty (v tis. Kč)
Aktiva celkem	255145
Dlouhodobý majetek	216375
Dlouhodobý nehmotný majetek	481
Dlouhodobý hmotný majetek	215894
Stavby	213274
Samostatné movité věci	2620
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0
Oběžná aktiva	37746
Zásoby	0
Materiál	0
Zboží	0
Krátkodobé pohledávky	33940
Pohledávky z obchodních styků	31685
Stát - daňové pohledávky	984
Krátkodobé poskytnuté zálohy	775
Dohadné účty aktivní	0
Jiné pohledávky	496
Krátkodobý finanční majetek	3806
Peníze	105
Bankovní účet	3701
Časové rozlišení	1024

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18: Výkaz Rozvaha – pasiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Rok 2013	Upravené hodnoty
	(v tis. Kč)
Pasiva celkem	255145
Vlastní kapitál	-29869
Základní kapitál	2000
Rezervní fond	217
Výsledek hospodaření minulých let	-552
Nerozdělený zisk minulých let	0
Nerozdělená ztráta minulých let	-552
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-31534
Cizí zdroje	283112
Dlouhodobé závazky	0
Krátkodobé závazky	43096
Krátkodobé závazky z obchodních vztahů	38556
Závazky vůči zaměstnancům	1553
Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění	1240
Stát - daňové závazky	1249
Krátkodobé přijaté zálohy	217
Dohadné účty pasivní	182
Jiné závazky	99
Bankovní úvěry	240016
Bankovní úvěry dlouhodobé	214955
Bankovní úvěry krátkodobé	25061
Časové rozlišení	1902

Zdroj: Vlastní zpracování

8.7 Promítnutí změn do výkazu Výkaz zisku a ztrát

Do výkazu jsou promítnuty pouze kapitoly 8.1 - Kapitalizace úroků z úvěru a kapitola 8.2 – Zkreslení nákladů za pohonné hmoty jako „legální varianta“.

Tabulka 19: Výkaz zisku a ztrát za rok 2013 – upravené hodnoty

Rok 2013	Upravené hodnoty (v tis. Kč)
Tržby za prodej zboží	6677
Náklady vynaložené na prodané zboží	6419
Obchodní marže	258
Výkony	158757
Tržby za prodej vlastních výrobků	158757
Výkonová spotřeba	120239
Spotřeba materiálu a energie	17435
Služby	102804
Přidaná hodnota	38776
Osobní náklady	40918
Daně a poplatky	696
Odpisy dlouhodobého majetku	14509
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	314
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	310
Tržby z prodeje materiálu	4
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	257
Ostatní provozní výnosy	3985
Ostatní provozní náklady	7217
Provozní výsledek hospodaření	-20522
Výnosové úroky	3
Nákladové úroky	9564
Ostatní finanční výnosy	3543
Ostatní finanční náklady	5009
Finanční výsledek hospodaření	-11027
Daň z příjmů za běžné činnosti	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-31549
Mimořádné výnosy	15
Mimořádné náklady	0
Mimořádný výsledek hospodaření	15
Výsledek hospodaření za účetní období	-31534
Výsledek hospodaření před zdaněním	-31534

Zdroj: Vlastní zpracování

8.8 Promítnutí změn do výkazu Rozvaha

Nyní jsem do výkazu Rozvaha promítla všechny výše uvedené kapitoly kreativního účetnictví, abych vykazala lepší výsledek hospodaření.

Byla použita kapitola 8.1 - Kapitalizace úroků z úvěru, kapitola 8.2 – Zkreslení nákladů za pohonné hmoty, kapitola 8.3 – Faktura za služby v příštím období a kapitola 8.4 – Vystavení fiktivní faktury.

Tabulka 20: Výkaz Rozvaha – aktiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Rok 2013	Upravené hodnoty (v tis. Kč)
Aktiva celkem	286145
Dlouhodobý majetek	216375
Dlouhodobý nehmotný majetek	481
Dlouhodobý hmotný majetek	215894
Stavby	213274
Samostatné movité věci	2620
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0
Oběžná aktiva	68746
Zásoby	0
Materiál	0
Zboží	0
Krátkodobé pohledávky	64940
Pohledávky z obchodních styků	62685
Stát - daňové pohledávky	984
Krátkodobé poskytnuté zálohy	775
Dohadné účty aktivní	0
Jiné pohledávky	496
Krátkodobý finanční majetek	3806
Peníze	105
Bankovní účet	3701
Časové rozlišení	1024

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 21: Výkaz Rozvaha – pasiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Rok 2013	Upravené hodnoty (v tis. Kč)
Pasiva celkem	286145
Vlastní kapitál	1131
Základní kapitál	2000
Rezervní fond	217
Výsledek hospodaření minulých let	-552
Nerozdělený zisk minulých let	0
Nerozdělená ztráta minulých let	-552
Výsledek hospodaření běžného účetního období	-534
Cizí zdroje	283112
Dlouhodobé závazky	0
Krátkodobé závazky	43096
Krátkodobé závazky z obchodních vztahů	38556
Závazky vůči zaměstnancům	1553
Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění	1240
Stát - daňové závazky	1249
Krátkodobé přijaté zálohy	217
Dohadné účty pasivní	182
Jiné závazky	99
Bankovní úvěry	240016
Bankovní úvěry dlouhodobé	214955
Bankovní úvěry krátkodobé	25061
Časové rozlišení	1902

Zdroj: Vlastní zpracování

8.9 Promítnutí změn do výkazu Výkaz zisku a ztrát

Do následujícího výkazu jsem promítla všechny kapitoly kreativního účetnictví

Tabulka 22: Výkaz zisku a ztrát za rok 2013 – upravené hodnoty

Rok 2013	Upravené hodnoty (v tis. Kč)
Tržby za prodej zboží	6677
Náklady vynaložené na prodané zboží	6419
Obchodní marže	258
Výkony	189757
Tržby za prodej vlastních výrobků	189757
Výkonová spotřeba	120239
Spotřeba materiálu a energie	17435
Služby	102804
Přidaná hodnota	69776
Osobní náklady	40918
Daně a poplatky	696
Odpisy dlouhodobého majetku	14509
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	314
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	310
Tržby z prodeje materiálu	4
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	257
Ostatní provozní výnosy	3985
Ostatní provozní náklady	7217
Provozní výsledek hospodaření	10478
Výnosové úroky	3
Nákladové úroky	9564
Ostatní finanční výnosy	3543
Ostatní finanční náklady	5009
Finanční výsledek hospodaření	-11027
Daň z příjmů za běžné činnosti	0
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	-549
Mimořádné výnosy	15
Mimořádné náklady	0
Mimořádný výsledek hospodaření	15
Výsledek hospodaření za účetní období	-534
Výsledek hospodaření před zdaněním	-534

Zdroj: Vlastní zpracování

9 Závěr

Cílem této práce bylo analyzovat možnosti ovlivňování účetních dat a informací z hlediska managementu na konkrétním případě.

Kreativní účetnictví pracuje s využíváním určitých mezer a možností v legislativních rámcích a v účetních systémech. Má dvě stránky. V prvním případě se jedná o obvyklý a potřebný přístup při řízení, vykazování hodnot a zpracování dat. Je to typické pro přizpůsobení hospodářské transakce nebo způsobu účtování pro určitou skupinu uživatelů účetních výkazů. V opačném případě se jedná o záporný příklad kreativního účetnictví. Jako příklad můžeme uvést v současné době oceňování, fiktivní prodeje a nákupy, nebo například rychlý odprodej aktiv za nízkou cenu bez předchozí tvorby opravné položky, což může vést až k tunelování společnosti. Mezery v legislativě jsou významně zneužívány a díky nim lze manipulovat s účetními výkazy. Lze je přetransformovat do podoby, která je žádoucí. Mezi podvodem a kreativním účetnictvím je tak velmi tenká hranice.

Pro moji diplomovou práci jsem použila údaje společnosti Louis a. s., ve které jsem také byla zaměstnaná jako účetní. Vazby a doklady v této společnosti jsou mně tedy dobře známy.

Teoretická část se zabývá běžně používanými účetními a finančními postupy a pojmem kreativní účetnictví.

V praktické části byla provedena analýza situace ve společnosti Louis a. s. v letech 2008 až 2015. Na základě rozboru jednotlivých ukazatelů lze jednoznačně uvést, že společnost Louis a.s. měla po několika letech působení na trhu ve všech oblastech potíže. U analýzy likvidity chyběl dostatek krátkodobého finančního majetku. Společnost neměla dostatek finančních prostředků na úhradu splatných závazků. Analýza zadluženosti také ukázala na špatné výsledky. Společnost měla vyšší objem cizích zdrojů. Nedokázala vytvořit dostatečný zisk, který by výši cizích zdrojů uhradil. U analýzy aktivity byl jako závažný problém doba splatnosti pohledávek. Také ukazatele výnosnosti ukazovaly naprosto nevyhovující výsledky. Společnost dosahovala ztráty ve většině let. Proto další vývoj společnosti vedl do velké zadluženosti, ze které se nelze dostat zpátky.

Celá tato situace byla způsobena tím, že společnost získávala dlouhodobý majetek pomocí cizích zdrojů, jako jsou leasingy, bankovní úvěry apod. Poté měla společnost vysoké náklady na chod společnosti, a tudíž výsledek hospodaření byla ztráta.

S tím souvisí i problémy s uhrazováním splatných závazků. Zároveň nebyla hlídána splatnost jednotlivých pohledávek a jejich vymáhání, jež by měly do společnosti vrátit peníze, které by pokryly závazky.

Přesto se společnost snažila investovat do modernizace a nákupu dopravních prostředků a zařízení, od kterých si slibovala zefektivnění provozu. Likvidační byla také vize managementu, která prosazovala velké množství zákazníků a nejnižší ceny v porovnání s konkurencí. Právě tato vize dostala společnost do úpadku. Společnost Louis a.s. podala návrh na insolvenční řízení a insolvenční soud vydal usnesení úpadku společnosti dne 16. 8. 2015.

Získané poznatky naznačují, že se společnost nebránila vykazování neuspokojivých výsledků. V opačném případě se mohla uchýlit k metodám kreativního účetnictví.

V další části bylo analyzováno možné ovlivnění výsledků prostřednictvím kreativního účetnictví. Pokud by společnost měla zájem, mohla by v daném momentě použít některé časté úpravy účtování dat a vytvořit tak příznivější obrázek o své společnosti.

Kreativní účetnictví bylo aplikováno na situaci ve společnosti Louis a.s. v roce 2013 s cílem maximalizovat výsledek hospodaření, jelikož v tomto roce skončila společnost s vysokou ztrátou 32.534.000 Kč.

Nejprve jsem aplikovala „legální“ metodu z kreativního účetnictví a zhodnotila jsem finanční zdraví společnosti. Byly kapitalizovány úroky z úvěru a upravila jsem výši zkeslených nákladů za pohonné hmoty. Výsledky jasně ukazovaly, že si společnost pomůže při maximalizaci hospodářského výsledku relativně nepatrně. Rozdíl u výsledku hospodaření by byl o pouhý 1.000.000 Kč.

V další části jsem aplikovala i nelegální způsoby z kreativního účetnictví, které hraničí s morální odpovědností. Ale společnost může tuto možnost realizovat, vzhledem k záměru ukončit svoji činnost.

Tímto způsobem se společnosti v daném účetním období opravdu podařilo výsledek hospodaření zvýšit, a to na hodnotu ztráty pouhých 534.000 Kč. Oproti skutečné situaci je v daném časovém úseku rozdíl 32.000.000 Kč.

Tato ilustrace dokazuje, že s potřebnou znalostí technik kreativního účetnictví lze rychle a nekomplikovaně dosáhnout požadovaných výsledků. Zamezit manipulaci s účetními výkazy pomocí předpisů a zákonů lze jen stěží. Postihy pro kreativní management nejsou dostatečně vysoké, aby takovým úpravám zabránily. V tomto ohledu správní odpovědnost doléhá na právnické osoby, tedy na uměle vytvořený

subjekt, a postih skutečně odpovědných osob je minimální. Současná trestněprávní odpovědnost za kreativní účetnictví není úplně účinná a nemůže tak být brána za plnohodnotnou. V rámci trestního práva by mělo dojít k právní úpravě užití kreativního účetnictví, která by postihovala jeho užití. Ani povinné kontroly v podobě auditů nepředstavují stoprocentní záruku, že účetnictví je vedeno poctivým způsobem. Vydávané etické kodexy, kterými by se měli všichni účetní řídit, nejsou pomocnou rukou. Podle mého názoru neexistuje způsob, jakým by se dalo zamezit manipulaci s účetními výkazy. Naopak je třeba s nimi počítat.

Seznam literatury

BĚHOUNEK, P., Článek - Zveřejňování účetní závěrky a souvisejících informací, Účetnictví v praxi 2009, www.mzdovapraxe.cz

BLAHA, Zdeněk, JINDŘICHOVSKÁ, Irena. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. Praha: Management Press, 2006, 194 s. ISBN 80-7261-145-3

ČERNÝ, V., Účetnictví bez tajemství: praktický průvodce finančním účetnictvím, Praha: Grada Publishing, 1998, 192 s. ISBN 8071692980

ČÍRTKOVÁ, L., FIALKA, M., HÝSEK, A. a kol., Podvody, zpronevěry, machinace (možnosti prevence, odhalování a ochrany před podvodným jednáním). Praha: Armex Publishing, 2005, 264 s. ISBN80-89795-12-8

DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Praha: Ekopress s.r.o., 2008, 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6

DRÁBKOVÁ, Z., Kreativní účetnictví a účetní podvody jako porušování věrného pravdivého obrazu účetnictví, České Budějovice, 2011

GRIFFITHS, I., *New Creative Accounting: How to Make Your Profits What You Want Then to Be*, Palgrave MacMillan, 1995, ISBN 0333628659

GRÜNWARD, Rolf, HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Ekopress s.r.o., 2007, 315 s. ISBN 978-80-86929-26-2

GRÜNWARD, Rolf, HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2008, 180 s. ISBN 978-80-245-1108-5

HRDÝ, Milan, HOROVÁ, Michaela. *Finance podniku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 180 s. ISBN 978-80-7357-492-5

KLABEČEK, Karel. *Finanční management*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2006, 198 s. ISBN 80-7043-500-3

KNÁPKOVÁ, Adriana, PAVELKOVÁ, Drahomíra. *Finanční analýza*. Praha: Grada Publishing a.s., 2010, 208 s. ISBN 978-80-247-3349-4

KOUŘILOVÁ, J., DRÁBKOVÁ, Z., Monografie IG1-09, Kreativní účetnictví ve vazbě na účetní výkazy, České Budějovice, 2009, 92 s.

KOVANICOVÁ, Dana, Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům, Praha: Bova Polygon, 2004, 284 s. ISBN 80-7273-095-9

KUSLINGEROVÁ, Eva. *Oceňování podniku*. Plzeň: C.H.Beck, 2001, 367 s. ISBN 80-7179-529-1

KRUPOVÁ, Lenka, Kreativní účetnictví, Zneužívání účetnictví, možnosti a meze, Praha: Komora auditorů ČR, 2001, 64 s. ISBN 80-902855-2-X

LANZIOLITTI, R., L., Cíle velkých společností, *American Economic Review*, 1958

NAVRÁTIL, J., Účetnictví od A do Z, 2 díl, 2012, www.uctovani.net

PAVELKOVÁ, Drahomíra, KNÁPKOVÁ, Adriana. *Podnikové finance*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2005, 293 s. ISBN 80-7318-327-7

RŮŽIČKOVÁ, Petra, Ing., PhD., Finanční analýza, Praha: Grada Publishing, 2015, 151 s. ISBN 978-80-247-5534-2

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Investiční controlling*. Praha: Grada Publishing a.s., 2009, 285 s. ISBN 978-80-247-2952-7

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha: Grada Publishing a.s., 2012, 272 s. ISBN 978-80-247-4004-1

Sprinz, Mgr. Petr Ph.D. LL.M., Rahm, Jiří Mgr. Ing., Článek - Mezera krytí přináší nové pojetí úpadku, Havel, Holásek & Partners, 2017, www.epravo.cz

SYNEK, Miloslav, a kol. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada Publishing a.s., 2003, 466 s. ISBN 80-247-0515-X

VALACH, Josef, a kol. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress s.r.o., 1999, 324 s. ISBN 80-86119-21-1

VEBER, Jaromír, SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing a.s., 2008, 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6

Trestní zákon

Obchodní zákoník

Seznam tabulek

Tabulka 1: Ukazatele a doporučení

Tabulka 2: Zkrácená Rozvaha - aktiva společnosti Louis a.s. 2008-2015 (v tis. Kč)

Tabulka 3: Zkrácená Rozvaha - pasiva společnosti Louis a.s. 2008-2015 (v tis. Kč)

Tabulka 4: Výkaz zisku a ztrát společnosti Louis a.s. 2008-2015 (v tis. Kč)

Tabulka 5: Hotovostní likvidita

Tabulka 6: Pohotovostní likvidita

Tabulka 7: Běžná likvidita

Tabulka 8: Míra zadluženosti

Tabulka 9: Úrokové zatížení

Tabulka 10: Úrokové krytí

Tabulka 11: Produktivita vloženého kapitálu

Tabulka 12: Doba obratu pohledávek

Tabulka 13: Doba obratu závazků

Tabulka 14: Rentabilita celkového kapitálu

Tabulka 15: Rentabilita vlastního kapitálu

Tabulka 16: Rentabilita tržeb

Tabulka 17: Výkaz Rozvaha – aktiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Tabulka 18: Výkaz Rozvaha – pasiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Tabulka 19: Výkaz zisku a ztrát za rok 2013 – upravené hodnoty

Tabulka 20: Výkaz Rozvaha – aktiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Tabulka 21: Výkaz Rozvaha – pasiva za rok 2013 – upravené hodnoty

Tabulka 22: Výkaz zisku a ztrát za rok 2013 – upravené hodnoty

Seznam obrázků

Obrázek 1: Kamion společnosti

Summary

Goal of this dissertation was to analyze possibilities how to influence accounting data and information in light of management. The theoretical part starts with the accounting description.

Next is the creative accounting and its effect on business analyzed. In the last part are financial statements and their cohesion analyzed.

In the empirical part you learn about Louis a. s. company and its situation between the years 2008 and 2015. I analyzed possible effect on the results, when the creative accounting is used. The creative accounting was applied in the company during the year 2013. The goal was to maximalize the profit (This year ended the company with a big loss of 32.534.000 CZK.).

For financial statement conversion I used an interest on the loan capitalization, an issue a fictional invoice, a bill of services for next period and a distorted cost of fuel comparison .

Keywords

logistics company, financial statements, financial reporting, creative accounting